

Upravišтво: Ljubljana, Knafljeva 5
— Telefon štev. 31-22, 31-23, 31-24,
31-25, 31-26.

Inseratni oddelek: Ljubljana, Selen-
burgova ul. — Tel. 34-92 in 33-92.

Podružnica Novo mesto: Ljubljanska
cesta št. 42.

Računi pri pošt. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 17.749.

ZKLJUČNO ZASTOPSTVO za oglašje
iz Kr. Italije in inozemstva ima
Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina zmes mesečno 30.— Din.
Za inozemstvo 60.— Din.

Uredništvo:

Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
31-22, 31-23, 31-24, 31-25, 31-26.

Rokopis se ne vračaja.

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA
per la pubblicità di provenienza
italiana ed estera:

Unione Pubblicità Italiana S. A.,
Milano

Bombardiranje gibraltarske trdnjave

Letalski napadi na vojaške naprave v Tobruku - Znatne angleške izgube pri Debra Taboru

Glavni stan Italijanskih Oboroženih Sil je objavil dne 12. junija naslednje 373. vojno poročilo:

V noči na 13. t. m. je bila bombardirana trdnjava v Gibraltaru.

V Severni Afriki so naši bombniki nadaljevali bombardiranje raznih ciljev v Tobruku. Nemška letala so zadela neko sovražno letalsko oporišče.

V Vzhodni Afriki je sovražnik v bojih okoli Debra Tabora, omenjenih v večeršnjem poročilu, pretrpel znatne izgube ter je pustil v naših rokah nekaj orožja in municije.

Algeciras, 14. junija s. V Gibraltaru so bile ponovno vezbe za protiletalsko obrambo. To pot so strelcem služili za cilj baloni, ki so jih v zrak spuščala letala. Protiletalsko topništvo je večer obstrlevalo trimotorno izvidniško letalo, neznane narodnosti, ki se je pojavilo nad trdnjavo v Gibraltaru. Dve britanski letali sta zaman zasledovali to neznano letalo.

Vojna na morju

Madrid, 14. jun. ir. List »Alcazar« omenja, da je Anglija v pomorski vojni izgubila doslej predvsem mnogo križark, ki

jih najbolj nujno potrebuje. Od septembra leta 1939 dalje je bilo potopljenih že 15 angleških križark. List poudarja, da tako velike izgube ne more Anglija nadomestiti niti s proizvodnjo v lastnih ladjedelnicah niti s pomočjo Zedinjenih držav. Te izgube pa bodo še narasle.

Berlin, 14. jun. d. Angleška admiraliteta je v juniju objavila izgubo 4 patrolnih ladij. Do 31. maja t. l. je priznala angleška admiraliteta izgubo 161 patrolnih ladij in iskalcev min. Na ta način je angleška vojna mornarica v dosedanjem poteku vojne izgubila že 165 važnih lažjih edinic.

Fašistično šolstvo

Poročilo Prosvetnega ministra Duceju — Delovanje šolstva v prvem letu vojne — Dva italijanska zavoda v Ljubljani

Iz Rima poročajo, da je Duce sprejel ministra za Narodno vzgojo, ki je poročal o delovanju fašističnega šolstva v letu XIX.

Fašistična šola je dosegla, zavečajoč se svojega visokega poslanstva, ki ji pripada v okviru totalne vojne, v kateri je italijanski narod za dosego svoje svobode velike uspehe v službi pomoči, v boju proti razsionosti v skladu s smotri avtarkičnega gospodarstva, v propagandnem delu, povsod, kjer je bilo treba doprinesti k odpornosti naroda, ki je v vojni. Pomoč je obstajala v obliki in obdarovanjih s slavo ovenčanih ranjencev in bolnikov v bolnicah, v pošiljanju darov borcem, v živahnem dopisovanju med učenci in vojakom na frontah, v denarnih podporah za potrebne družine vpočlicev, in zlasti v darovanju volne in volnenih oblačil, katere so obilno izdelovale ne samo delavke v strokovnih ženskih šolah, temveč v splošnem vse učence vseh vrst šol.

POMOČ BORCEM

Doseženi uspehi so bili vidni v vseh Pokrajinah. Omenimo naj samo za primer Pokrajino Milano, v kateri so zbrali s pomočjo šol okoli 2 in pol milijona lir. Družine so preko šol pokazale na najbolj viden način svojo solidarnost z borečimi se četami.

Patriotični duh, ki preveča fašistično šolstvo se je pokazal tudi v aktivnem sodelovanju profesorjev in studentov v vojni. Številni učitelji vseh šol so pohiteli pod zastavo. Mnogi so slavno padli na polju časti in med njimi Bernardo Barbiellini Amidei s Kr. univerze v Rimu, Nicolo Gianni s Kr. univerze v Paviji, direktor Šole za Fašistično Mistiko, Roberto Ricci s Tehničnega zavoda v Pratu. Številna odlikovanja padlim in živim borcem iz šolstva so nagradila njih junaštvo. Kljub življenju v izrednih okoliščinah in kljub težkim košam zaradi vojnega stanja, posebno v nekaterih pokrajinah, ki so bile proglašene za področje vojnih operacij, šolstvo ni pozabilo na svoje specifične naloge in je delovalo v najlepšem redu. V največjem obsegu je bilo v vno pogljobljeno vezba, nje z delom, v katerem je sodelovalo nad 1 milijon učencev in to v 400.000 edinicah več kot prejšnje leto. Nadaljevalo se je tesno sodelovanje s Stranko za dosego integralnega umstvenega in vojaškega oblikovanja novih generacij Litortija.

TEHNIČNO ŠOLSTVO

Posebno se je razmahnilo tehnično šolstvo. Število tehničnih zavodov se je povečalo za 203. V 274 zavodih so se pomnožili stranski razredi. Vpisanih je bilo 410.725 gojencev, to je za nad 20 odstotkov več kakor v šolskem letu 1939-40. Proslavljen je bil drugi »Dan tehnike« z obsežnimi informativnimi izdajami in drugimi propagandnimi sredstvi, z dokumentarnimi filmi, z radijem, s članki v listih in zavodov.

Posebna značilnost leta XIX je bil pri-

četek delovanja prvega tečaja nove srednje šole, ustanovljene z Zakonom dne 1. julija 1940-XIX. Izdane so bile potrebne odredbe upravnega značaja, preden je bil objavljen pravilnik o izvedbi Zakona kakor tudi odredbe o koordinaciji novih norm s prejšnjimi. Izdane so bile odredbe za izvedbo novih načel zakona, v kolikor se tičejo urejanja šolskih knjig, redovanja učencev, izpitov itd.

V celoti je delovalo 775 edinic nove srednje šole, od katerih 467 v višjerrednih šolah, 266 v gimnazijah in nižjih tehničnih šolah in 42 v svojih prostorih. Pomemben je bil razmah v prvih razredih in to zaradi naravnega prirastka šolskega naraščaja ter zaradi omejitve števila učencev v posameznih razredih na 30.

Ustanovljenih je bilo 558 prvih razredov dočim jih je 2034 že obstajalo. V I. razredu je bilo v letu 1940-41 skupno 70.815 gojencev, dočim jih je bilo prejšnje leto 65.172. Nastavljenih je bilo 730 profesorjev književne stroke. Zdjaj je v službi 5149 učiteljev, ki seveda ne zadostajo za 6245 mest v prvih in ostalih razredih.

Ob zaključku pouka so iz vseh strani Italije poslali ministru ravnatelji, profesorji in gojenci brzojavke, ki pričajo o patriotični gorečnosti, ki preveča šolstvo, kažejo pomenosnega duha odpora, požrtvovalnosti in najvišjega navdušenja za zmago, ki so bile že doslej dosežene najgloblje zaupanje v končni triumf orožja in v ustvaritev novega reda na svetu.

DUCEJEVO ZADOVOLJSTVO

Duce je vzel z zadovoljstvom na znanje poročilo o takem duhu fašistične šole in je izdal smernice, da bi delovanje šole ustrezalo zahtevam vojne. Duce je vpošteval, da delovanje šolstva ne sme pri tem v svoji funkciji trpeti, ter da se mora šolstvo še razmahniti v skladu s čedalje večjim številom šolske mladine. Odredil je ustanovitev novih šolskih zavodov, razredov in tečajev v letu XX.

Povečalo se bo število šolskih vrtec s posebno v ta namen določenimi fndi in ustanovljenih bo okoli 2000 novih elementarnih razredov. V Ljubljani bo ustanovljena popolna ljudska šola in posebna gimnazija za gojence italijanske narodnosti. Ustanovljeno bo nadalje 16 novih višješkoličnih zavodov, v večini znanih višješolcev, nekaj zavodov druge vrste, ki še obstojajo, pa bo urejenih po primernejšem pravnem redu.

Ustanovljeni bodo tudi številni novi polni tečaji in večje število stranskih razredov v višjem klasičnem šolstvu in v višjem tehničnem šolstvu. Podržavljeni bodo 3 Zavodi za glasbo in 1 Zavod za umetnost in ustanovljenih bo 6 novih zavodov in šol za umetnost. Ustanovljene bodo končno nove stolice na Kr. Konservatorijih, na Kr. umetniških akademijah in v umetniških licejih ter na univerzitetnih fakultetah.

nje pa še večji oddelki mladinskih ustaških organizacij, patriotskih in kulturnih društev ter na zadnje kmetje v narodnih nošah.

Po paradi se je poglavljen v spremstvu italijanske in nemške vojaške misije in v spremstvu ustaških dostojanstvenikov vrnil v vladno palačo.

Italijanska vojna misija v Zagrebu

Zagreb, 14. junija. S. Včeraj popoldne je poglavljen sprejel generala Exljiga, načelnika italijanske vojaške misije, ki je prispelela v Zagreb zaradi izvedbe določb tretje glave zavezniške in prijateljske pogodbe z Italijo. Skupno z njim so bili pri poglavlju tudi italijanski poslanik Casertano in člani italijanske misije. Razgovor je bil prisrčen.

Pogoji za sprejem v državno službo

Zagreb, 14. jun. Poglavljen dr. Pavelić je včeraj podpisal odredbo, ki naroča vsem ministrstvom, da v 8 dneh daveš popis vseh uradnikov in državnih nameštencev, ki so bili nastavljeni od 10. maja dalje. V bodoe bodo izbrane osebe, ki bodo sprejete v državno službo, samo iz vrst onih, ki so zabeleženi kot prosilci za službo pri glavnem ustaškem stanu. Vsi uradi morajo v tem smislu postopati po navodilu glavnega ustaškega stana. Vsakdo, ki prosi za državno službo, se mora zaradi evidence osebno ali pismeno obrniti najprej na urad glavnega ustaškega stana. Šele, ko dobi od tega potrdilo, da je vreden sprejema v državno službo, lahko vloži pri pristojnih oblastih kolokovano prošnjo za sprejem v službo. Ta odredba se ne nanaša na člane državne vojske.

Novi hrvatski bankovci

Zagreb, 14. jun. Novi bankovci neodvisne države Hrvatske so že v tisku. V izloženih oknih »Štedionice nezavisne države Hrvatske« so že razstavljeni novi bankovci po 100 kun, ki zbujajo veliko zanimanje občinstva.

Washington, 14. junija. s. Listi poročajo, da se bo že v kratkem pričela izvajati prepoved izvoza nafte za Japonsko. Neka službena osebnost je tudi izjavila, da bo treba ob koncu poletja racionirati porabo bencina v Zedinjenih državah ali vsaj v njihovih vzhodnih predelih.

Izpremembe v ameriškem vrhovnem sodišču

Washington, 14. junija s. Tukajšnji listi se bavijo z imenovanjem Stonea za prvega sodnika najvišjega sodišča Zedinjenih držav ter z imenovanjem Byrnese in Jacksona za predsednika istega sodišča. V splošnem ta imenovanja niso izvala zadovoljstva v tisku in v izvestnih političnih krogih, ki naglašajo, da se je izvršilo to s strankarskih vidikov. Imenovani trije ameriški pravniki so znani kot brezpartijski pristaji predsednika Roosevelta in njegove politike. »Washington Post« piše, da si Roosevelt izbira člane najvišjega sodišča le iz vrst svojih prijateljev. Jasno je, pravi list, da je na ta način hudo prizadeta nepristranost in resnost najvišjega sodišča, ki je doslej uživalo velik ugled v državi.

New York, 14. junija s. »Chicago Tribune« podčrtava absolutistični in diktatorski značaj metod, ki se jih poslužuje predsednik Roosevelt za namenoma, da bi vsilil ameriškemu narodu svojo voljo. Tudi drugi listi pravijo, da se najvišji sodnik Jackson trudi na vsi način, kako bi predsednikovim navodilom dal vsaj senco zakonitosti. V zvezi s tem naglašajo listi, da je Roosevelt že dolgo let dajal s svojo politiko pogum sindikalistom ter jih ni samo trpel, marveč jih je podpiral z vso svojo veljavo. Zdjaj pa je naenkrat obrnil svojo politiko in se ne obotavlja zasedati z oboroženo silo tovarne, kjer je izbruhnila stavka po navodilih sindikata. Sedaj je isti najvišji sodnik Jackson, ki obsoja stavke ter izjavlja, da so prirejene na osnovi komunističnih načel. To je isti Jackson, ki je v prejšnjih letih v praksi podpiral načrte komunizma na škodo delodajalcev.

Velik del ameriškega tiska ne skriva svojega razburjenja in zaskrbljenosti zaradi stavk, ki dosegajo vedno večje pokrajine v najbolj industrijskih krajih države.

Roosevelt obolel?

Washington, 14. jun. ir. Predsednik Roosevelt je svojo običajno konferenco tiska včeraj odpovedal, češ da je bolan. Iz predsednikove okolice ne dajejo nobenih informacij o značaju Rooseveltove bolezni, izjavljajo samo, da se Roosevelt ne sme utruditi in da zato ni sprejel novinarjev. V poučenih krogih mislijo, da gre tokrat najbrže za politično bolezen. Roosevelt se je samo hotel izogniti dolžnosti, da bi našel na konferenci tiska nekaj kočljivih vprašanj.

Nemški gospodarski minister v Bratislavi

Bratislava, 14. jun. ir. Semkaj je prisel nemški gospodarski minister dr. Funk s spremstvom. V Bratislavi bo ostal dva dni. V spremstvu nemškega poslanika pri slovaški vladi je minister dr. Funk posetil slovaškega predsednika dr. Tiso in predsednika vlade dr. Tuko.

Novo vodstvo angleške letalske proizvodnje

Rim, 14. jun. s. Kakor poroča londonski radio, je bil imenovan za načelnika urada, ki kontrolira vso angleško letalsko proizvodnjo, doslej docela neznan sir Charles Cradon. Urad je doslej vodil lord Beaverbrook.

V Šanghaju prepovedane zbirke za angleško vojsko

Šanghaj, 14. jun. ir. Francoske oblasti v francoskem delu mednarodne koncesije so prepovedale vsako zbiranje prispevkov za angleško vojaško fond. V francoski koncesiji v Šanghaju živi več tisoč Angležev, ki imajo tudi svoje gledališče.

Prelom med Japonsko in Nizozemsko Indijo?

Tokio, 14. jun. s. Zastopnik vladnega informacijskega urada je na sestanku z novinarji izjavil, da navodila za japonskega delegata Jošizago v Bataviji še niso mogla biti odposlana iz tehničnih razlogov. Če se Jošizaga že pripravlja na to, da se vrne v Tokio, se je za to odločil iz lastne pobude. Od vlade še ni bil pooblaščen, da bi izdal kakršne koli informacije. Kar se pa tiče stališča, ki naj ga vlada zavzame glede pogajanj v Bataviji, je zelo malo verjetno, da bo o tem v teh dneh kaj objavljeno.

Pomanjkanje živinske krme v Angliji

Amsterdam, 14. jun. d. Kakor poroča londonski »Daily Mail«, bodo zaradi pomanjkanja krme morali zaklati v Angliji predčasno 300.000 glav goveje živine, med drugim 170.000 krav mlekaric.

Nemško vojno poročilo

Obstreljevanje pristaniških naprav ob Temzi

Berlin, 14. jun. d. Vrhovno vojno poveljništvo je izdalo danes naslednje poročilo: Letalstvo je bombardiralo zadnjo noč pristaniške naprave ob izlizu reke Temze in na angleški južni in vzhodni obali kakor tudi številna letališča, pretežno v vzhodni Angliji.

V letalskih bojih nad Severnim morjem in nad Kanalom so bila sestreljena tri angleška letala.

V Sredozemlju so oddelki nemških letalcev zopet uspešno napadli pristaniške naprave v Tobruku in Hafli. Nemške in italijanske baterije so uspešno obstrlevale angleške topniške postojanke v trdnjavskem ozemlju okrog Tobruka.

Sovražnik je metal zadnjo noč na nekaterih mestih v zapadni Nemčiji rušilne in zažigalne bombe. Civilno prebivalstvo je imelo žrtve, ranjene in mrtve. Vojaške in vojne škode ni bilo nikjer. Protiletalsko topništvo je sestrelilo dve izmed napadajočih angleških letal.

Posadka izvidniškega letala z nadporočnikom Buddenom, poročnikom Möllerjem ter podčastnikom Schlichtingom in Kühnlejem se je posebno odlikovala z vzorno izvršitvijo svojih nalog.

Letalski napadi na zapadno Nemčijo

Berlin, 14. junija. s. Preteklo noč je sovražnik s šibkejšimi silami preletel del zapadne Nemčije. Metal je eksplozivne in zažigalne bombe, ki pa so povzročile samo neznatno škodo in še to ne na vojaških objektih. Med civilnim prebivalstvom je bilo nekaj ljudi ubitih in ranjenih. Dve sovražni letali sta bili sestreljeni.

Rim, 14. jun. ir. Kakor javlja danes komunikke angleškega letalskega in notranjega ministrstva, so preteklo noč nemška letala zopet izvedla več napadov na srednjo in vzhodno Anglijo. Zadeti so bili razni objekti ter je bila povzročena škoda in veliki požari.

Izgube v letalskih bojih nad Anglijo

Berlin, 14. jun. d. Po uradnih podatkih so nemška letala v maju izvajala v letalskih bitkah nad Anglijo 57 zmag. Sestreljenih je bilo 41 angleških lovskih letal tipa Spitfire in 16 Hurricaneov. Istočasno so Nemci izgubili 17 lovskih aparatov.

Nemški tisk o angleški propagandi

Berlin, 14. jun. s. Nemški listi razpravljajo na široko o uradnem poročilu nemškega vrhovnega poveljništva ter podčrtavajo vse prazne poskuse, s katerimi hoče angleška propaganda pomiriti svojo javnost. Churchill je določen, pravijo listi, da ga dejstva stalno postavljajo na laž, in čim bolj se predsednik britanske vlade zamotava v razne obljube in izjave, tem bolj ga tok dogodkov demantira. Med tem so Aleksandrija, Haifa, Malta in Gibraltar vsak dan predmet najhujših letalskih napadov in Churchill menda res ni mogel najti boljše preteve za napad na Sirijo, kakor je ta, da hoče od tam pregnati sovražnike. Na eni strani si London na vse načine prizadeva, da bi dokazal, kako je Velika Britanija varna zaradi svojega otoškega položaja, na drugi strani pa razni emisariji Anglije, uradni in poluradni, ne prestanjo predočujoče ameriškim državnikom porazno stanje, v katerem se nahaja Anglija, ter prosijo Zedinjene države za takojšnjo pomoč. V tej zvezi sta angleški tisk in radio polna najvišje hvale za novozelandske, kanadske in ostale imperialne vojske, poje minister Eden hvalo britanskim pripadnikom, ki žive v inozemstvu, zlasti v Ameriki, ter se jim zahvaljuje za učinkovito sodelovanje v svrhu skupne angleške stvari.

Ta način ministra Edena je v resnici zelo malo diplomatski, saj se Eden s tem obrača naravnost na člane pete kolone, ki je zlasti na goste posejana v Zedinjenih državah.

Boji v Siriji

Vichy, 14. jun. ir. Po tukajšnjih uradnih informacijah so bile sovražne angleške čete, ki so z močno podporo suhozemskega in pomorskega topništva skušale predrti proti Saigi, od francoskih čet odbite ter prisiljene, da so se umaknile. Pri Mersajumu se je včeraj opazilo močno udeleževanje sovražnega topništva. Južnovzhodno

od Kisoue je bil zavržen sovražni motorizirani oddelek. Francosko letalstvo je močno napadlo sovražne oklopne kolone.

Poziv francoskega vojnega ministra

Vichy, 14. jun. d. Francoski vojni minister general Huntziger je poslal prebivalstvu Sirije in Libanona poslanico, v kateri pravi med drugim, naj ostane zvesto Franciji, kakor koli naj tudi izpade borba, ki je sedaj v teku.

Ribbentropov obisk v Italiji

Berlin, 14. jun. d. Zunanji minister Ribbentrop bo odpoval danes na kratek obisk v Benetke.

Benetke, 14. jun. ir. Davi je prisel semkaj Zunanji Minister grof Ciano. Z njim so dopotovali odpravnik nemškega veleposlanštva v Rimu knez Bismarck, nemški vojaški ataše Mackensen kakor tudi hrvaški poslanik in Rimu dr. Perić. Na kolodvoru so sprejeli Zunanjega Ministra in njegovo spremstvo beneški prefekt, Zvezni tajnik, župan, senatorji in druge ugledne osebnosti.

Agencija Tass demantira

Moskva, 14. jun. s. Agencija Tass je objavila naslednje službeno poročilo:

Angleški tisk in tudi nekateri drugi tuji listi so, še preden je prisel angleški poslanik v SSSR Cripps v London, posebno pa še po njegovem prihodu, širili vesti o »bližnji vojni med SSSR in Nemčijo«. Po teh vesteh naj bi bila Nemčija:

1. kakor zatrjujejo, stavila SSSR neke zahteve teritorialnega in gospodarskega značaja in pričela naj bi se bila že pogajanja med Nemčijo in SSSR za zaključitev nove pogodbe o tesnejšem sodelovanju obeh narodov.
2. naj bi bila SSSR, kakor pravijo, odklonila te zahteve, tako da naj bi bila Nemčija zaradi tega pričela zbirati svoje čete na mejli SSSR in se pripravljala na napad na SSSR.
3. Naj bi bila Sovjetska zveza s svoje strani pričela intenzivno pripravljati se na vojno proti Nemčiji in prav tako zbirati svoje čete na nemških mejah.

Čeprav so te vesti absurde, so smatrali odgovorni krogi v Moskvi vendarle za potrebno, da pooblastijo agencijo Tass za izjavo, da so te govorice plod, ki jih je premišljeno pripravila SSSR in Nemčiji sovrážna propaganda, ki ji je na tem, da se vojna znova razširi in poveča, kajti te govorice se še nadalje vztrajno širijo.

Agencija Tass izjavlja:

1. Nemčija ni stavila SSSR nikake zahteve in ji ni predlagala nikake nove pogodbe o tesnejšem sodelovanju in zato se pogajanja v tej stvari sploh niso mogla vsiti.
2. Po podatkih, ki jih ima SSSR na razpolago, Nemčija izpolnjuje določbe sovjetske-nemške nenapadalne pogodbe enako točno kakor SSSR in zaradi tega so po umenu sovjetskih krogov govorice o namenu Nemčije, da bi razveljavila pogodbo in napadla SSSR neutemeljene. Premišljetev nemških čet, ki so bile po operacijah na Balkanu sproščene, v vzhodne in severovzhodne predele Nemčije v zadnjih dneh je bila izvedena verjetno iz drugih razlogov in ni v nikaki zvezi s sovjetsko-nemškimi odnošaji.
3. SSSR je zmeraj, kakor o tem priča njena mirovna politika, izpolnjevala in tudi namerava izpolnjevati določbe nenapadalne sovjetsko-nemške pogodbe, tako da so govorice, da se SSSR pripravlja na vojno proti Nemčiji, lažne in izvalne.
4. Periodični poletni manevri rezervistov Rdeče vojske, ki se sedaj vrše, in manevri, ki se bodo pričeli v kratkem, imajo izključni namen omogočiti vaje rezervistov in preizkusiti delovanje železnice, kar se dogaja vsako leto.

Zaradi tega je absurdno govoriti o teh ukrepih Rdeče vojske, kakor da so sovražni nasproti Nemčiji.

Obnovite naročnino!

Gospodarstvo

Zamenjava dinarskih novčanic v Srbiji

Iz Beograda poročajo, da je že v teku zamenjava dinarskih novčanic bivše Narodne banke v nove novčance Srbije narodne banke, glaseč se na srbske dinarje. Oblastva so najprej zamenjala 10.000 dinarske novčance, ki še niso bile proglašene kot zakonito plačilno sredstvo, vendar je nekaj teh novčanic prišlo v promet. Za zamenjavo je bil določen rok do 3. t. m. nakar so te novčance postale neveljavne. (na področju, ki ga je zasedla italijanska Oborožena Sila, kakor tudi na Hrvaškem, so bile te novčance proglašene takoj kot neveljavne).

Oblastva so ugotovila, da je na upravnem področju Srbije v obtoku približno za 1700 milijonov din dinarskih novčanic. Da se čim prej ugotovi celotni denarni obtež, je nova srbska Narodna banka že 4. junija pozvala prebivalstvo, da predloži v zamenjavo novčance po 1000 din. Za zamenjavo je bil dan izredno kratek rok teden dni, tako da izgube na področju Srbije stare 1000 dinarske novčance značaj plačilnega sredstva že 12. t. m. Zamenjavo vrše poleg podružnic Srbije Narodne banke tudi pošti in finančni uradi ter večje banke. Iz objave o zamenjavi teh novčanic je razvidno, da obsega delovno področje nove Srbije narodne banke okoliše podružnic v Vrhu, Kragujevcu, Nišu, Pančevu, Petrogradu, Užicu in Sabcu. Čim bo končana zamenjava 1000 dinarskih novčanic bo Srbska narodna banka pričela z zamenjavo 500-dinarskih novčanic, in pozneje tudi manjših novčanic.

Likvidacija bivše Narodne banke se bo po izjavi generalnega pooblaščenca za gospodarstvo v Srbiji Neuhausena dala le počasi izvesti, ker bo najprej treba ugotoviti obveznosti in terjatve. Likvidacija pa

se bo zavlekla zaradi tega, ker je precejšen del aktivnega premoženja bivše Narodne banke (zlati in devize), v inozemstvu, zlasti v Ameriki. Tudi oni del aktiv, ki obstaja v državnih papirjih, bo mogoče oceniti šele tedaj, ko se bodo nasledstvene države sporazumele glede razdelitve bivšega jugoslovenskega državnega dolga.

Srbska narodna banka je z glavnico 100 milijonov srbskih dinarjev ustanovljena kot nov zavod, ki bo posloval pod neomejenim nadzorstvom generalnega pooblaščenca za gospodarstvo v Srbiji in pod strokovnim vodstvom predstavnikov nemške Reichsbanke. Večina delnic bo imela nova srbska država. Nova novčanična banka mora najprej pomagati, da se zopet vzpostavi poslovanje denarnih zavodov. Izdelani je bil enoletni moratorij za one privatno-pravne terjatve onih dolžnikov, ki so zaradi vojnih dogodkov tako oškodovani, da svojih obveznosti, ki so nastale pred 6. aprilom ne morejo izpolniti. Za te primere je določen moratorij do 30. junija 1942. kot skrajnega roka. Nova Srbska narodna banka bo morala s krediti pomagati, da se vzpostavi finančno poslovanje Srbije v novih mejah in bo morala dati tudi potrebne kredite za najnujnejša javna dela, kakor tudi poslovne kredite za obnovo gospodarstva. Da se čim prej normalizira poslovanje denarnih zavodov, je bila izdana naredba, ki prepoveduje tesarivanje novčanic in predvideva v tem primeru stroge kazni. Ta ukrep ima namen, da se obnovijo vložitvi posli pri denarnih zavodih in da pridejo tesarivane novčance kot hranilne vloge zopet v denarne zavode. Za nove vloge, to je za one, ki so vložene po 17. aprilu, ne veljajo nobene izplačilne omejitve, pač pa, za stare vloge.

z eksploatacijo premogovnih ležišč šele po letu 1900. Otočje je bilo leta 1920 s severno pogodbo prisojeno Norveški z določen, da mora biti vojaško nevtralnino in gospodarsko dostopno vsem narodom.

Gospodarske vesti

== Povečanje prometa med Italijo in Madžarsko preko Reke. Madžarski predsednik vlade Bardossy je po svojem povratku iz Rima poročal v ministrskem svetu o svojih vtisih, zlasti glede sodelovanja med Italijo in Madžarsko v pogledu izpolnitve prometa. V bodoče promet med Italijo in Madžarsko ne bo več v celoti dirigan preko Zidanega mosta v smeri na Trst, temveč v znatni meri preko Zagreba na Reko. Vprašanje madžarske svobode cone v reški lukvi trenutno zaradi vojne ni aktualno. Že sedaj pa je pričakovati aktivno sodelovanje med železniškima upravama obeh držav pri diriganju prometa.

== Pomorski promet med Rumunijo in Grčijo ter Italijo in Turčijo. Iz Bukarešte poročajo, da bo v prihodnjih dneh znova uvedena redna paroplovna zveza med rumunsko luko Konstanca in Grčijo, zlasti z lukco v Pireju. Prav tako so v teku priprave za uvedbo redne paroplovne zveze med Istambulom in Trstom, in sicer preko Korintskega prekopu. To paroplovno zvezo bodo vzdrževali italijanske ladje.

== Trgovinska pogajanja med Hrvatsko in Madžarsko. V sredo so se v Zagrebu pričela trgovinska pogajanja med Hrvatsko in Madžarsko. Hrvatsko delegacijo vodi predstojnik oddelka dr. Mirko Lamer, madžarsko pa izredni poslanik dr. Nickl. Pogajanja se tičejo plačilnega prometa, ureditve razmerja med pengom in dinarjem ter ureditve blagovnega prometa. Hrvatska bo lahko izvažala v Madžarsko les in drva, železno ručalo, lignit, sveže in soljene morske ribe, ekstrakte za strojenje, proizvode destilacije lesa itd., uvažati pa namerava iz Madžarske tekstilne proizvode, gradbeno železo, kmetijske stroje, umetna gnojila, semena itd. Za prehodno dobo je ravnateljstvo za zunanjo trgovino v Zagrebu pripravilo predlog za večjo kompenzacijsko kupitjo. Po tem predlogu naj bi Madžarska takoj dobavila Hrvatski nekaj sto vagonov pšenice in moke, Hrvatska pa Madžarski drva in nekatere druge proizvode.

== V Hrvatski bodo uvedli več brezmesnih dni. Da se odstranijo nerednosti pri oskrbi prebivalstva z mesom je hrvatska vlada ustanovila centralo za živino, ki bo urejala promet z živo živino med proizvajalci in potrošniki. Preko te centrale bo šel tudi vsi izvoz živine v inozemstvo. Glede na trenutno pomanjkanje klavne živine, ki je posledica vojnih dogodkov, namerava hrvatska vlada povečati število brezmesnih dni namesto dosedanjih dveh. Tudi veliki producenti svinске masti in velike klavnice za svinje ne smejo v bodoče prodajati masti neposredno trgovcem ali konsumantom. Racionaliranje mesa in masti za enkrat ne bo uvedeno in je predvideno po potrebi šele v jeseni.

== Pred novo letino na Madžarskem. Glede na zasedbo Bačke in Baranje ter dela Banata je Madžarska postala še v večji meri, kakor prej, žitnica Srednje Evrope. Madžarska vlada je zaradi tega izdala obsežne ukrepe, da takoj po končani letini odkupi žitne presežke in jih vskladirajo. Izdala je naredbo o prijavi vseh skladišč, ki so primerna za vskladiranje preko 5 vagonov žita. Če so taka skladišča prazna, jih lahko država vzame prisilno v zakup. Nadalje je Madžarska vlada prepovedala mlaiti žito s cepci ali s teptanjem, obenem pa je odredila prijavo vseh mlaitnic. Stanje posevkov je na Madžarskem ugodno in obeta obilnejšo letino, kakor lani.

== Produkcija riža v Bolgariji se je v zadnjih letih znatno dvignila. Površina riževih kultur se je povečala od 6870 ha v letu 1934 na 12.000 ha v lanskem letu, letina pa od 103.000 na 174.000 metrskih stotov. Z zasedbo Južne Srbije se je površina riževih kultur še nadalje dvignila za preko 4000 ha, kjer se pridela na leto 60.000 do 70.000 metrskih stotov riža. Celotna proizvodnja bo omogočila v bodoče po kritju domačih potreb tudi še izvoz riža v inozemstvo. Ker se je letna površina riževih kultur še nadalje dvignila računajo, da bo Bolgarija lahko od bodoče letine izvozila kakih 50.000 do 100.000 metrskih stotov.

== Zaradi onemogočenega uvoza inozemskih strojil bo letos previdoma veliko povpraševanje po smrekovem čreslu, za katerega se bodo nedvomno česlele zelo lepe cene. Zato svetujemo vsem posestnikom in lesnim trgovcem, da obelijo vsako po-

sakano smrekovo ter čreslo lepo posuše, kar bo gotovo v njihovo ter splošno gospodarsko korist.

Ljubljanski trg

Kljub dežju, ki je vse dopoldne neusmiljeno močil prodajalce, kupce in povrtnine, je bil živiliški trg v soboto prav živahen. Meščani so se navadili zgodaj vstajati in vsak član družine mora doprinesi svoj delež za skupnost. Najtežji delež ima seveda zopet gospodinja, ki teka od mesarja na trg in mnoge se že vračajo s trga, ko se zamudnice šele odpravljajo. Marsikatera prinese domov kako kokoš ali jajčka in celo surovo maslo. Po večini pa se vračajo s polnimi košarami solate, graha in druge povrtnine.

Vabljava je lepa glavna solata, ki je nudijo vsak dan več in je zato tudi vsak dan cenejša. Toliko jo pripeljejo zadnje dni, da ostaja, kajti treba je pri nakupu solate misliti tudi na zabelo. Za berivko, radič in druge vrste solate ni več zanimanja, razen za krmo zajčkom, ki jih redijo že skoraj v vsaki hiši. Več povpraševanja je po krompirju in čebuli, ki se že kvari, zato pa se dobi uvožen nov krompir, po 10 din, čebula pa je po 14 din. Vedno več je na prodaj domače zelene kolerabe, toda odkar je uvedena prodaja na težo, ne odstranijo prodajalke velikih zelenih listov zato je po 8 din še vedno predraga. Danes ni šel več tako v denar uvožen grah, ker so nas zelenjadarice presenetile z lepim mladim, domačim graham, ki ga še nismo pričakovali v takih množinah. Cena za prvo boro ni ravno pretirana 10 do 12 din za kg, medtem ko prodajajo uvožene večinoma po 14 din. Vedno bolj se stalni prodajalci zalagajo s stročjim fižolom, od 20 din navzgor, ki bo cenejši, kadar bo tudi domačega že dovolj na prodaj. Na trg prihaja vedno več česnja, mladega korenčka, drobnjaka in raznih zdravilnih in južnih zelišč, dočim izgubljata redkivca in špinaca, spričo obilice novih vrst zelenjave, vsak dan na veljavi. Med uvoženo zelenjavo so že sveži paradizniki in tudi belušev in cvetače še ne manjka. Za domačo cvetačo ni določena cena, zato zahtevajo prodajalke pretirane cene. Za kisló zelje za nimanje še ni ponehalo, vendar ga je le še na trgu mogoče dobiti, v trgovinah ga nimajo več. Prodajajo ga po 5 din kg. Mnogo kupujejo meščani raznih vrst sadik, posebno živahno je povpraševanje po sadikah zelja.

Svoj poseben prostor imajo prodajalke jagod in gob. Gozdni jagodi je bilo na prodaj že precej po visokih cenah 14 do 16 din liter. Zaenkrat kupujejo gospodinjše še najraje suhe slive, ki so po 20 do 22 Din kg. Na ribjem trgu je bilo poleg belic po 28 din na prodaj nekoliko sardelic po 28 din kg.

Vesti iz Hrvatske

— Eksistenčni minimum za delavsko družino 3030 din. Zagrebški »Novi list« piše, da je iz novega pregleda življenjskih potrebščin vidno, da je eksistenčni minimum delavske družine štirih članov zrased od začetka vojne, ko je znašal 1775.31 na 3030.94 din. V razdobju dobrega poldruga leta so s življenjski stroški dvignili skoraj za 100 odst. Porast izdatkov je razdeljen na posamezne življenjske potrebščine, tako za hrano porabimo 91.54 odst. več kakor prej, stanarina je zaradi prevodit zvišanja ostala ista, kurjava in razsvetljava pa se je podražila za 32.89 odst. Obleka in nekatere druge potrebščine pa so se več kakor dvakrat podražile.

— Zračna zveza Zagreb—Dunaj. Zagreb je dobil novo zračno zvezo, in sicer na progi Zagreb—Graz—Dunaj. V torkih, četrtkih in sobotah bodo vršili promet trimotorni Junkersovi aparati tipa »JU 52«. V letalu je prostora za 14 oseb. Vozna cena iz Zagreba do Graza znaša 360 din, do Dunaja pa 750 din.

— Župani lahko razpolagajo s praznimi stanovanji. Po odredbi notranjega ministrstva lahko z vsemi praznimi stanovanji na področju Zagreba razpolaga mestni župan, na področjih drugih mest in občin pa župani teh občin. Vsa oblastva, v katerih delokrogu se izprazni kako stanovanje, imajo dolžnost prijaviti ga županu dotične občine.

Radijski spored

Nedelja, 15. junija.

Ob 8.: Napoved časa in vesti v slovensčini. — 8.15: Vesti v italijansčini. — 8.30: Koncert na orgle iz Rima. — 11.: Peta masa iz bazilike sv. Oznajenja v Florenci. — 12. Čitanje sv. evangelija in propoved v italijansčini, pater Evzebij Zappaterreni. — 12.15: Čitanje sv. evangelija in propoved v slovensčini (o G. Sekovanič). — 12.30: Vesti v slovensčini. — 12.45: pesmi in glasba. — 13.: Napoved časa in vesti v italijansčini. — 13.15: službeno vojno poročilo v slovensčini. — 13.17: Orkestralna glasba. — 14.: Vesti v italijansčini. — 14.15: Operetna glasba na ploščah. 14.45: vesti v slovensčini. — 17.15: Kmetijska ura v slovensčini. — 17.35: Operetna glasba. — 19.: Italijanska ura prof dr. Stanka Lebna. — 19.30: Vesti v slovensčini. — 19.45: Slovenska glasba. — 20.: Napoved časa in vesti v italijansčini. — 20.20: Komentar dnevnih dogodkov v slovensčini. — 20.30: Slovenska glasba. — 21.10: Orkestralna glasba na ploščah Cetra. — 21.45: Novice v slovensčini. — 22.: Koncert goslarja Sandra Materassija in pianista Alojzija Della Piccola, v presledku slovenska glasba. — 22.45: Vesti v slovensčini.

DVOBOJ MED DVEMA UČENJAKOMA

Dva učenjaka sta se zapletla zaradi znanstvenih vprašanj v tako hud spor, da so slednjič deževalo samo še žalitve in da sta si napovedala dvoboj na pištole.

Komaj je bil drugi po prvem izzvan na dvoboj, je sedel in napisal svojemu nasprotniku:

— Če ste se res navežili življenja, vzemite pištole in poženite si sami kroglo v glavo. Jaz pa nikakor ne uvidim, kaj vas je napotilo do tega, da me hočete nadaljeovati v ta namen.

Pri afekciji želodca ali črevesja v začetnem štadiju

zelo dobro koristi vrec Tempel ali Styria.

Nedvoumno svarilo kancelarja Hitlerja

Nemške podmornice bodo potopile vsako ladjo, ki vozi tibotapsko blago za Anglijo

Washington, 14. jun. u. Kakor se je izvedelo, pripravlja vlada Zedinjenih držav protestno noto, ki jo bo poslala Nemčiji zaradi potopitve parnika »Robin Moore«. V noti bo vlada zahtevala uradnega opravičila in povračilo škode. (»Piccolo«.)

Trst, 14. jun. Poročevalec »Piccolo« v Berlinu Taulero Zuberli, javlja:

Glede potopitve neke ameriške trgovske ladje po imenu »Robin Moore«, o kateri je objavil uradno poročilo predčerašnjim zunanjim ministrom Hull in ki naj bi bila po trditvah uradnih konzularnih oblasti Zedinjenih držav v Fernambuku šla na račun neke nemške podmornice, izjavljajo v berlinskih krogih, da doslej merodajni nemški vojaški krogi niso dali o tem dogodku nobenega pojasnila. Očitno čakajo šele na potrebne podatke, preden se bodo izjavili glede trditve z ene strani Atlantika. Med tem pa se omejujejo v Berlinu na to, da opozarjajo na nedvoumno svarilo kancelarja Hitlerja, namreč, da bo uničena vsaka tovorna ladja, ki bo vozila vojni

material, določen za Anglijo, ter bo prišla pred nemške torpedne cevi.

Z merodajne nemške strani so včeraj izjavili, da doslej glede tega dogodka ni prišlo v Berlin nobeno avtentično poročilo. Na merodajnem mestu pristavljajo, da »ima dogodek v ostalem strogo vojaški značaj«. Političen značaj je bilo samo v Zedinjenih državah, kjer je bil izražen kot element propagande za ustvaritev vojne psihoze. Na nemški strani ni vidijo nobenega poudarka, da bi dali kakršno koli izjavo v pričakovanju, da prispejo zgoraj omenjena poročila, kar utesne morda trajati še nekaj časa, kljub temu pa je gotovo, da bo Nemčija še nadalje potopila vsak parnik, ki na vojno tibotapski način vozi blago za Anglijo, pa naj plove ta parnik pod kakršno koli zastavo. Če se pripisuje takemu potapljanju političen značaj, je to stvar izključno Zedinjenih držav in Anglije. Mi bomo nadaljevali, izjavljajo dalje na uradnih nemških mestih, potapljanje vseh parnikov, ki plovejo na račun Anglije in ki imajo na krovu kontrabando blago.

Še štiri tekme iz II. kola

Današnji nogometni spored bo izločil štiri moštva iz tekmovanja za pokal SNZ

Pokalno tekmovanje SNZ se polagoma bliža koncu. Po štirih izločilnih tekmah pretekle nedelje so za danes ostale na sporedu še štiri povratne tekme iz II. kola, ki bodo dokončno odločile, katera štiri moštva izmed preostalih osem bodo igrala dalje. Kakor je našim čitateljem gotovo še v spominu, so se pred tednom dni z zmagami močno približali temu cilju Hermes, Ljubljana in Grafika, medtem ko so se morali Marsovcem v igri z Mostami dovoljiti samo s skromnim remisom. S te strani bo torej ponovno srečanje teh dveh nasprotnikov še posebno privlačno, pa tudi v drugi tekmi med Grafiko in Slavijo se lahko spremeni še marsikaj. Hermes in Ljubljana pa imata že mnogo prednosti in ju verjetno ne bo mogoče več spraviti ob vstop v ožjo konkurenco.

Spored je danes razdeljen takole:

Moste — Mars

Po rezultatu 2:2, ki je bil za Moščane nadvse časten, morajo Marsovcem danes na igrišču v Moste. Gotovo je, da bodo uporabili svojo rutino in napeli vse sile, da popravijo slab uspeh v zadnji tekmi in izločijo Moščane iz nadaljnje konkurence. Tekma bo ob 18. na igrišču Most, v predtekmi pa bodo ob 16.45 igrali juniorji Marsa in Mladike — za prvenstvo.

Grafika — Slavija Svoboda — Hermes

Štirje nasprotniki se bodo srečali v nedeljo dopoldne na igrišču Ljubljane s pričetkom ob 9. v četrtfinalu za pokal Slovenske nogometne zveze. V prvi tekmi bo štiri nastopili enajstletniki Grafike in Slavije, v naslednjem srečanju — ob 10.30 — pa se bosta sestali moštvi Svobode in Hermes. Medtem ko bo prva tekma nudila možnost raznih sprememb v dokončnem rezultatu, je Hermes s svojo nedeljsko zmago (7:0) skoraj lahko brez skrbi, da pojde v semifinale.

(Napoved o tekmi med Hermesom in Svobodo je v nasprotju z včeraj objavljeno izjavo vodstva SK Svobode, da to moštvo v bodoče ne bo sodelovalo v tem tekmovanju, toda zdi se, da so sklep spregledali, igrati pa mislijo drugi. Op. ur.)

Ljubljana — Korotan

Četrta današnja tekma za pokal bo v popoldanskih urah na igrišču Ljubljane. Belo-zeleni so si že na Rakovniku zagotovili izdaten naskok štirih golov, tako da skoraj ni verjetno, da bi jim mogel Korotan še ogražiti vstop v semifinale tekme. Pri vsem tem pa bodo igralci z Rakovnika gotovo poskusili pokazati, da je bil njihov zadnji poraz na domačih tleh morda le previsok ali niti ne čisto zaslužen.

Ko bomo vedeli za današnje izide, bomo lahko našli vse štiri semifinaliste tega tekmovanja, za sedaj pa lahko samo računamo z njimi. Če se nam zdi delati prognoze, potem lahko zapisemo, da bodo ob semifinalni tekmi igrali parji Mars-Ljubljana in Hermes-Grafika. Če bo drugače, bo spet enkrat potrjeno staro pravilo, da

izidov v igrah z žogo ni dobro napovedovati vnaprej.

Svoboda — Mladika 3:1

Na igrišču Mladike sta na praznik odigrali moštvi Svobode in Mladike prijateljsko tekmo, ki se je po zelo lepi igri obeh moštev, sestavljenih iz samih mladih igralcev, končala z zasluženim zmago Svobode z rezultatom 3:1.

V Šmarju so igrali nogomet

Kakor nam pišejo iz Šmarja pri Ljubljani, so se tamkaj naenkrat razželeli tudi na zelenem polju. V četrtek na praznik so odigrali domači nogometaši tekmo z vojaško enajstoročjo, v kateri so vojski zmagali z 2:0. Zmago so popolnoma zaslužili, saj so bili na vsej črti boljši in je nazadnje le zaslugi odpornih šmarčanov, da niso doživeli hujšega poraza. Med domačimi se je najbolj izkazal vratar, ki je z mnogimi paradami marsikaterikrat prekrizal gostom račune. Občinstva je bilo precej in je bilo prav zadovoljno s tekmo.

Dva važna mednarodna nastopa imajo danes hrvatski nogometaši. Njihovo najbolje moštvo nastopi na Dunaju proti reprezentanci Nemčije, reprezentanca Zagreba pa bo ta dan igrala medmestno tekmo z Gradcem. V nemški reprezentanci bo velika večina dunajskih igralcev, Gradčani pa bodo poslali v boj proti Zagrebčanom — ti bodo po večini vzeti iz Concordije — vse najboljši iz klubov GAK, Sportklub in Sturm.

Kakor pišejo zagrebški listi, je hrvatska kolesarska zveza takoj po ustanovitvi hrvatske države zaprosila mednarodno kolesarsko zvezo s sedežem v Berlinu, da bi jo sprejela v redno članstvo. Te dni je zveza v Zagrebu prejela obvestilo iz Berlina, da je bilo njeni prošnji ustreženo in je dobila vse pravice in dolžnosti bivše jugoslovenske kolesarske zveze, ki je bila obenem črtana kot članica te mednarodne federacije.

Nov svetovni rekord v skoku s palico je ponovno dosegel Američan Warner, ki je s skoraj neverjetnim skokom do 4.75 m spet prekosil svojo nedavno najboljšo svetovno znamko za 11 cm.

V Rumuniji bodo ukinili vse profesionalni šport. Novi vodja športa v Rumuniji polkovnik Medeleanu je izdal takšno odredbo z določenim terminom. V ostalem je določil tudi, da bodo v Rumuniji v bodoče smatrali za osnovne športne panoge samo lahko atletiko, plavanje, streljanje in smučanje.

SK Mars. Postavi moštvo za današnji tekmi na igrišču v Mostah ob 16.45 odnomo ob 18. sta razvidni z oglasne deske.

SK Svoboda. I. moštvo naj bo zaradi pokalne tekme s Hermesom ob 10. v naši garderobi, juniorji pa ob 15. popoldne istotam zaradi prve tekme z Ljubljano.

S. L. A. Z. (službeno). Seja zveze bo v ponedeljek 16. t. m. ob 20. v običajnem lokalni. Prosimo vse odbornike, da se seje po možnosti udeležijo polnoštevilno. Tajnik.

E. I. A. R. Radio Ljubljana

Parliamo l'italiano

Schema della VIII. lezione che verrà tenuta dal prof. dott. Stanko Leben domenica, 15. giugno 1941-XIX, ore 19.

Tu natisnjeno besedilo je samo ključ za vse one, ki slede pouku italijansčine po

radiu. Zato je to besedilo porabno samo za učence italijansčine po radiu. Italijanske lekcije so na sporedu ob sredo, petkih in nedeljah, vselej ob 19. zvečer.

LEZIONE OTTAVA

Forma riflessiva del verbo

vergognarsi	difendersi	pentirsi
mi vergogno	io mi difendo	mi pento
ti vergogni	tu ti difendi	ti penti
si vergogna	egli, ella si difende	si pente
ci vergogniamo	noi ci difendiamo	ci pentiamo
vi vergognate	voi vi difendete	vi pentite
si vergognano	essi, esse si difendono	si pentono

in alto il castello che si apre sulla via del Montenegro...

ESERCIZI

1) Coniugate le seguenti proposizioni: Ricordarsi delle belle ore passate insieme. — Io alzarsi presto, vestirsi con cura e recarsi subito al lavoro. — Io non sentirsi bene. — Levarsi il cappotto, perchè avere troppo caldo. — Divertirsi dalla mattina alla sera, senza occuparsi un momento di cose serie.

2) Premettete le preposizioni da, in, su, con ai nomi seguenti: lo scaffale, l'orologio, le scatole, la gabbia (kletka), lo straccio, l'occhio, il pane, i quaderni, le matagne, l'erba.

Nevtralnost Finske

Helsinki, 14. jun. ir. V listu »Sozialdemokraten« piše član finskega parlamenta, da bo Finska v sedanjem konfliktu v vsakem primeru ostala strogo nevtralna. Finska si želi dobrih odnosov s svojimi sosedmi, zlasti s Švedsko.

Po pravkar objavljenih podatkih za leto 1939 je znašala produkcija premoga na Spitzbergh v tem letu 625.000 ton. To je približno toliko, kakor v prejšnjem letu, vendar nekoliko manj, kakor v rekordnem letu 1936, ko je znašala produkcija 784.000 ton. Približno polovica produkcije odpade na premogovnike, ki jih eksploatirajo norveške družbe, druga polovica pa na premogovnike, ki jih eksploatira premogovni trust Sovjetske Rusije Arktik-Ugol. V norveških premogovnikih je zaposlenih 2600 delavcev, v premogovnikih, ki jih eksploatirajo Rusi pa 1600 delavcev. Skoro ves premog se izvažja, in sicer premog, ki ga pridobivajo Rusi, v Rusijo, premog ki ga pridobivajo norveške družbe, pa v Norveško. V uvodu omenjena norveška premogovna družba na Spitzbergh namerava proizvodnjo dvigniti na letnih 400.000 ton. V letu 1939 so pričela na Spitzbergh obratovati tri nova premogovna podjetja. Norveška oblastva se zelo prizadevajo, da bi spričo nezadostne oskrbe s premogom povečala produkcijo premoga na Spitzbergh, kjer cenijo rezerve premoga na nič manj nego 7 do 8 milijard ton. Ta ležišča premoga so že dolgo znana, vendar so zaradi visoke polarne lege otočja (na 80° severne širine), ki pripada Norveški, pričeli

Nedeljsko popoldne v starem Rimu

V juniju je pod tem nebom že pripeka; v nedeljsko popoldne je ni bilo in po takem niso imeli Rimljani vzroka, da bi se bili skrili pred soncem; vzlic temu so se bili zdeli sreščljive ulice kar presenetljivo prazne za milijonsko mesto. Očitno je, da imajo Rimljani za nedeljske popoldneve druge navade in razne poti, ki jih tuji ne poznajo. Morda so bile polne senčne steze na Pinciu, kjer je tako košato drevje, da bi ga ob vročih dneh objemal od veselja; kjer je polno zelenih trat in marmornih kipov, a izmed drevja se odpirajo čudoviti pogledi na Rim. Toda lepe steze so tudi na Gianiculu, posebej se v Tivoliju in kdo ve kje še; zelenic, kjer se lahko izgube potki ljudi, je mnogo in malce podjetnejšim kopalcem, ki ne marajo Tibere, reke slovečega imena in umazane vode, ostajajo ugodne zveze s Tirenkim morjem. Da so tu še kinematografi, kavarne in neštete majhne gostilne z dobrim in cenemim vinom, z vonjem po čebuli in s pogledom na mirno ulico ali na fasado kakšne cerkve, bi bil kmalu pozabil.

Svetnica v stekleni krsti

Kam naj stopim v teh pičlih dveh urah, ki sta mi na razpolago za samotne poti po mestu? Zares nisem nič premišljal in ne listal po Tanijevem vodniku »Roma e dintorni«: kakor po nekem nagonu sem jo zavil v »Passaggiata archeologica«, kakor imenujejo Rimljani najstarejši del svojega mesta, tako srečnega za arheologe in zgodovinarje, kakor za poete in umetnike. V majhnem parku pri Foro Trajanu je bilo skoraj prazno; samo tu in tam si videl služkinjo, ki je kramljala z vojakom, kakor ob tem času po vseh mestih v Evropi; zares, te služkinje so si ob nedeljskih popoldnevih povsod podobne in imajo v Rimu približno ista obzorja kakor v Ljubljani. Zavil sem skozi mogočne razvaline Konstantinove bazilike, kjer se mi je pridružil človek, ki je začel govoriti gladko kakor cicerone; ko je došel do zanimivih podatkov, je naglo umolknil, me pomenljivo pogledal in vzel — šele zdaj sem opazil njegovo torbico — zavitek razglednice ter mi ga ponudil z najljubeznivejšim smehljajem, ki ga je zmogel kak moški. Za teh nekaj lir me je še opozoril, da lahko vidim v bližnji cerkvi okostje rimske svetnice sv. Franciske; pogled, ki si ga nisom dal vzeti. Svetnica leži v stekleni krsti, zavita v oblajo nune, mimo njenega okostja, ki je izborna ohranjenost, hodijo ljudje in za njimi leta in stoletja a ta žena z belo nunsko čepico na vrtli glavi, leži v svetem snu tam, kjer je nekoč stal njen dom in oznanja — kakor stotine drugih reči v tem mestu — večni in neizprosn: Memento mori!

Na Palatinu

Toda zmagaj je življenje in po stezi, ki se vzpenja na starodavni Palatin, je bilo kar živahno. Ljudje so se jeli stekati z raznih strani. Po obrazih in vedenju si lahko sodil, da so bili sami domačini. Je vojna in Rim je — prav kakor vsa Italija — brez tujcev: to je tako značilno, da izkušeni popotnik takoj opazi. Morda je Rim prav zaradi tega vabljivejši; vidiš izvirni in resničen stil njegovega življenja, brez vsega tistega, kar daje mestu tujaka industrija. Na tej poti, ki je bila nekoč pot cesarjev, ni bilo treba misliti na sedanost in žalovati za tujimi radovednostmi, ki so tu obračali strani svojih Baedekerjev. Kmalu so me objele prijetne sence drevja, ki pokriva Palatin. To drevje je vkročeno, prav kakor ljudje in spominja samo po svoji naravni pripadnosti na košate in goste prednike, ki so rasli po hribih ob obrežju Tibere v davnih dneh, ko je volkulja — morda žena pastirja Faustola — došla Romula in Rema, ki sta ustanovila Večno mesto. Romulus se je nastanil na Palatinu in najbrž ni mislil, kakšni tokovi zgodovine in človeških usod bodo nekoč pretekali iz nevidnega vrloca, ki ga je on odprl.

Forum romanum

Palatin, v čigar prsti je stroheno truplo ustanovitelja Rima — mislijo, da se nedavno našli njegovo grobnico — je nosil v času svoje največje slave na teh prekopenih tleh, kjer so zdaj večidel razvaline, palače cesarjev, opremljene z razkošjem, ki so ga morda prekosili samo nekateri orientalski vladarji. Sedaj je tu med razvalinami park, na klopih sede zaljubljenosti ali dolgočasni meščani; od zidu se odpirajo pogledi na Rimski forum, na Kapitol, na stari in na novi Rim. Stopajoč med zajetnimi zidovi Tiberijske palače, ne mislim samo na cesarje, ki so se sprehajali po teh tleh, marveč tudi na tiste slavne ljudi, ki so tu — kakor Chateaubriand in Stendhal —

v času, ko so se po Palatinu pasle krave in na Foru gozde mulile travo, meditali o veličini in bedi... zgodovine. Prihajajo mi na misel Kranjčevci verzi, ki sem si jih ponavljal nekoč, ko mi je bil ta prostor nedosegljivo daleč in vreden sladkega hrepenenja:

Sve prodje tvoje: rob i triumfator,
I svemu dodje večna smrt i zator,
Tek na to groblje, na l'jes bez mrtvaca,
Kapitol sjenom sablasnom se baca.

Med sivim zidovjem cesarskih razvalin stopam navzdol, na častiljivi prostor Rimskega trga (Forum romanum). V obsegu 150 metrov so stari Rimljani osredotočili vse svoje politično življenje: tu so bili najznamenitejši templji in bazilike, slavofoke, šole in ječe. Odtod se je razhajala množica tesnih ulic, se razpletala mreža velikega cesarskega Rima, ki je štel v Avgustovi dobi znatno več prebivalcev, kakor današnji: dva milijona, ki jima je treba pristižati še silno množico sužnjev, katerih Rimljani niso šteli med prebivalstvo. Hodim med porušeni in stoječimi stebri, med njihovimi glavnicami z različnimi ornamentmi; hodim in odgonetam: tu je bila palača senata, kjer je padel od Brutovega bodala mož, ki bi sodil v naše dni: Cezar. Tu poleg so ostanki Vespazijanovega templja, tamle je bila hiša vestalk in zraven nje templji, ki so v njem varovale sveti ogenj; ondi označujejo stebri templja Castorja in Poluxa; toda glej, pozabil sem, da je tu Via Sacra. Koliko zgodovine je stisnjene na ta mali prostor, ki je izžareval po vsej tedanji Evropi žarke civilizacije, katere duhovni temelj je nastal v senci Akropole. Šele rimski organizacijski, politični in osvajaški duh je grško zasnovi sprostil partikularistične ozkosti in ji prvi dal obliko svetovne koncepcije. Ne vem, zakaj sem

se moral spomniti slovečega arheologa Giacoma Bonija, kakor ga je opisal Anatole France v svoji viziji starega in novega sveta »Sur la pierre blanche«. Na teh kamnih, kjer se plazijo kuščarji, bi bil največja častnejši prostor za razmišljanja in diskusije o vseh vprašanih, ki tarejo današnji svet. In ta svet je prav tako strašen in veličasten v dinamiki svojega dogajanja, kakor je bil svet tedaj, ko se je na Foru Romanu zaključila cela civilizacija. Gledam izmed stebrov starega templja ogromni hrbet Koloseja in mislim na sonce nove, krščanske civilizacije, ki je vzšlo nad prvimi razvalinami velikega antičnega sistema; je tudi ono zdaj napol ugaslo, mrtvo, brez oživljajoče moči, ki bi »mogla storiti človeka bolj človeškega? S starega kamna se mi reži v obraz neka žival — toda ne, jaz mislim na človeka, hočem človeka...!

Na Kapitolu

S Fora se povzpem na Kapitol. Da, moral sem misliti samo na človeka; vse, kamor pogledaš, je delo njegovih rok, tako da narave niti ne čutiš; kar je ostalo, je povsem humanizirano. Stotine generacij so oddajale na istem mestu energije svojega dela in ti nevidni, zdavnaj mrtvi delavci so prisotni v vsem, kar je ostalo za slavo tistih stoletij. Na Kapitolu je stal tempelj boga bogov Jupitra in prav nedavno so odkopali ostanke templja, ki je bil posvečen njegovemu sinu. Jupitrov tempelj, kakor ga opisuje Tit Livij, je bil veličastna zgradba, vredna njegovega in rimskega imena. Tu so stari Rimljani prirejali ljudska zborovanja, tu so se v času Grakov borili drug zoper drugega; sem so prihajali triumfatorji, da se zahvalijo bogovom. Tu so — kakor piše avtor »Mirabilia urbis« — domovali konzuli in senatorji in odtod

Naš veliki mojster

Ob osemdesetletnici umetnika Ferda Vesela

Ferdo Vesel z najmlajšo hčerko Sonjo

V vzhrovanosti polpreteklih dni, ko je naša pozornost posvečena prej drugim ko kulturnim dogodkom, smo nehoti prezrli jubilej, ki bi nam sicer nudil priliko, da bi kaj več zapisali o umetnosti in življenju Ferda Vesela, ki je imel 18. maja 80 let.

Zaprav je bila ta naša pozabljenost Veselu nedvomno všeč: saj je bil vse svoje življenje živo in zgovorno nasprotje elehni paradni slovesnosti, javni proslavi in vsakršni uniformiranosti, še celo pa taki, ki bi imela stika z njegovim življenjem ali delom. V tem je bil Ferdo Vesel vselej v vidnem nasprotju z onimi, ki so zrasti v malomeščanskem okolju.

Naj Vesel odpusti, ko po dolžnosti kronistov zapisujemo njegovih 80 let, ko je sam še tako čvrst, da v njegovem delu ni slutiti starosti. Prilika pa je, da se spomnimo njegove umetnosti, velike in čiste, kakor je z njim dosegla višek v slovenski moderni. Ni ga med našimi umetniki katekolski panoge, ki bi vse svoje življenje tako iztrošil zgolj za umetnost, za iskanje in dognanje tistih vrednot, ki edine morejo voditi k večni lepoti. V tem svojem doslednem vztrajanju za čistim umetniškim izrazom, ni nikdar utelel zanimati se za vsa tista malomestna vprašanja, ki sicer tako rada razburjajo naše ljudi. On sam ni nikdar aspiriral ne v akademijo ne v dru-

štva. Odmaknjen od dogajanj, ki s samo umetnostjo nimajo neposrednega opravka, je ostal zvest svojemu Grumlovu pri Radovici vasi, sredi gozdov in valovitih gričev, med polji in vrtovi pa ob tihih potokih, ki so v umetniku nešteto krat zbudili odmev. Ta slikoviti slovenski kraj, ki ga že dolga desetletja drži v oblasti, je po starosti najkulturnejši: Ferdo Vesel ga je razumel do kraja. Hkrati, ko je uklepal njegovo lepoto v čudoviti čar barve, je izkopaval iz njegovih nedrj starodavne priče keltskih in rimskih kultur, ki jih tudi ta čas Dolenjska še mnogo hrani. Ni čuda, da Vesel nikdar ni imel želje po ljubljanskem malomeščanskem življenju, ko ga je čudovito nastrojena krajina okrog njegovega romantičnega gradička po svoji površini in vsebini povsem zavzela.

Tokrat ni prilika, da bi obširneje govorili o Veselovi umetnosti. Nedvomno se bo nudila drugod. Pribiti pa je nujno: Vesel ni le naš najstarejši, temveč tudi naš največji živeči likovni umetnik. Njegova umetnost je ostala vselej čista in brezkompromisna in stoji še danes pri umetnikovih 80 letih visoko iznad vse ostale slovenske likovne stvaritve. To poudariti zasluži Ferdo Vesel ob svojem osemdesetem letu. Mi mu želimo, da bi kakor Tizian ostal močan do svojega stotega leta, nenehoma prodirajoč v skrivnostno lepoto barve.

Kulturni pregled

Alojz Gradnik kot prevajalec iz italijanščine

Iz Zagreba, kjer je preživel zadnja leta kot sodnik Stola sedmorice, se je vrnil v Ljubljano eden izmed vodilnih slovenskih pesnikov dr. Alojz Gradnik. »Poeta dail'anima italo-slava«, kakor imenuje pesnik »Večnih studencev« prof. Umberto Urhani v svoji esejski knjigi »Scrittori jugoslavi II«, je naš najpomembnejši pesniški prevajalec iz italijanske literature. Po pokojnem D. Debevcu, ki je poslovenil celotno Dantejevo »Divino Commediov« in po A. Budalu, ki nam je dal celoten prevod Boccacciovega »Decamerona«, Manzonijevih »Zaročencev«, Fogazzarovega »Svetnišča« in drugih manjših del, je Alojz Gradnik prispeval zlasti z »Italijansko liriko«, pa tudi z drugimi prevodi, dragocene deleže k spoznavanju italijanske poezije med Slovenci.

Pesnik A. Gradnik je priobčil prve prevode italijanskih pesnikov že v reviji »Naši zapiski«, ki jo je pred svetovno vojno izdajal v Gorici pokojni dr. Anton Dermota. V knjigi pa so izšli tle njegovi prevodi: Sem Benelli, Ljubzen treh kraljev (Amore dei tre Re), Gorica 1913; G. Mazzini, Dolžnosti človeka (I doveri del uomo), Ljubljana 1925; Sem Benelli, Okrutna sala (Cena delle boffe), Ljubljana 1922; Ada Negri, Novele, Ljubljana 1930; Italijanska lirika, Ljubljana 1940.

Pravkar je dovršil naš odlični pesnik prevod d'Annunzieve znamenite dramatike pesnitve »Jorjeva hči« (Figlia di Iorio). Ze pred leti je prevzel italske pisatelja »Son jesenskega večera« (Il sogno d'un tramonto

d'autunno), čigar glavna oseba je vdova beneškega doža Gradeniga in v katerem nastopa slovenska čaravnica. V rokopisu ima nadalje celotni prevod Michelangelovih Sonetov z uvodom in komentarjem.

Kakor nam je pesnik dejal, se namerava v kratkem lotiti prevajanja Dantejevega dela »Vita nuova«, ob katerem je smrt pojeta zaskrbovno slovenskega dentologa

Imate občutljivo kožo pri britju?

Če Vas koža po britju peče, če pordeči in postane mozoljasta, ali če se Vam vname, kar napravi prihodnje britje za pravo muko —

TARR

tu pomaga!

Nekaj kapljic zadošča, da pekoči žar in napetost kože pustita in neha skeleti. Koža naglo ozdravi ter postane gladka in mehka. Ze naslednji dan boste opazili, koliko laže in kako brez bolečine se brijete.

vladali imperij; pod cittadello je bila palača, ki so jo od vrha do tal ozaljšali z zlatom in srebrom ter z dragocenim kamenjem. V nji je bilo toliko kipov, kolikor provinc je štel imperij in vsak kip je bil opremljen z zvonečkom. Pravijo, da se je po neki čudežni moči takoj oglasil zvonec na kipu, če se je začela provinca ki jo je kip predstavljal, upirati mogočnemu cesarstvu. In nekoliko niže so bile strašne ječe: zmaga in poraz sta bila tudi tu tesna sosed.

Sence bratov Grakov, Scipionov, Marija Sille in Cicerona hodijo po tleh, ki so nekoč pomenila središče sveta, usodo narodov in ljudstev. Toda treba se je poslovliti; minili sta uri samotnih meditacij in srečavanj z mrtvo slavo preteklosti. Čakaj, še tole: še poklon dobremu filozofu in cesarju Mark Aureliju, čigar Dnevnik me je tolikokrat približal njegovemu plemenitemu duhu. Tu je njegov spomenik: cesar jezdil na konju, a se ti zdi, da je bolj zaspan v stvari, ki ne minevajo, v bolešti in razočaranja, ki so večna, kakor pa v reči, o katerih odločujejo cesarji. Je to eden redkih spomenikov s konjem, ki je ostal iz antičnega Rima, izdelan v času, ko je še živel imperator — filozof. Latinski napis na njem pripoveduje, da ga je dal papež Pavel III. postaviti pred Lateran, da »priča o dobrem vladarju«, nakar so ga leta 1538 prenesli na Kapitol. Bog s teboj, cesar, ki si ljubil ljudi in videl veličino v človečnosti! Bil si eden najlepših Rimljanov, ker si razumel, da so resnice srca in duha večje in trajnejše od dejstev moči.

Ze moram hiteti po stopnicah Kapitola, da se spustim v široke valove novega, sodobnega Rima in utonem v njegovem temnem večeru.

Med Holandci

V vojni ne počivajo samo Muze, temveč tudi tujski promet. Ni lahko popotovati danes po širnem svetu. Saj veste: težave so s potnimi dovoljenji, z valutami, z nakaznicami in podobnim. In vendar ljudje potujejo. In vsakdo prinese s seboj domov nek poseben spomin, kakšno domislivo, kak dovtip. En tak spominček naj v naslednjem navedemo:

Prišel je popotnik v staro nizozemsko prestolnico Haag in se je pogovarjal z domačini o razliki med nekdanjim in današnjimi razmerami. Zvedavo vpraša med drugim:

— Povejte no, kako ste pa bili zadovoljni s princem, mozem prestolonaslednice Julijane?

— Ni kaj posebnega reči. Samo tega nismo vedeli, kako bi ga podnevi zaposlili.

GUVERNANTA

— Mamica, ali lahko vsi angelčki letijo?

— Da, srček moj.

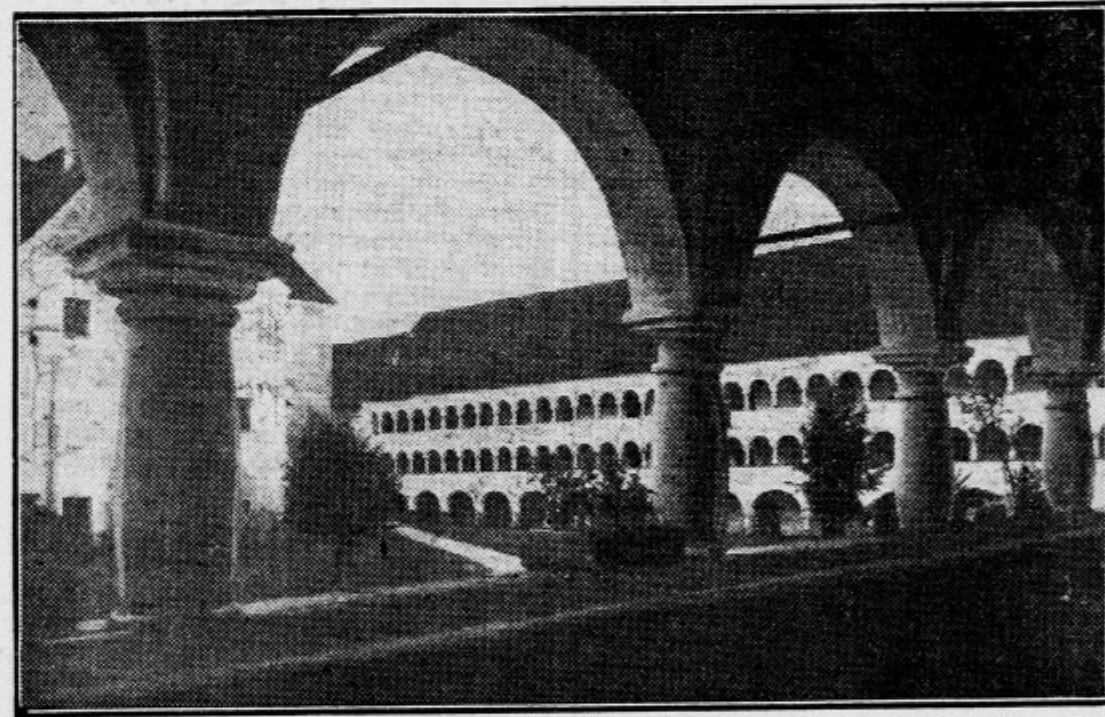
— Ali lahko naša guvernantka tudi leti?

— Guvernantka? Otroku, čemu pa to vprašaj?

— Ampak očka ji vedno pravi: »moj angelček«.

— No, potem pa le pezi, kako to letela!

Naši lepi dolenjski kraji

Kostanjevica je eno izmed najstarejših in najzanimivejših slovenskih mestec. Zavoljo romantične lege na otoku Krke jo imenujemo »slovenske Benetke«. Spokojno počiva pod Opatovo gorjo, v senci košatih gozdov. Blizu pa so tudi vinogradi, ki rodé izvrstno kapljo. Za kopanje, ribarstvo in čolnarjenje je Krka tod kaj pripravana. Izleti vabijo na vse strani, še prav posebno pa v Kostanjeviški grad, v nekdanji samostan, ki ga je ustanovil l. 1224. Sponhajmavec Bernard. Graščina ima zanimivo gotsko cerkev in največji mostovž v Sloveniji (glej sliko!)

Tako je Alojz Gradnik s svojo »Italijansko liriko« — ne vede — na pragu velikih zgodovinskih odločitev izpričal slovensko občudovanje italijanske poezije, o kateri pravi G. Papini v pravkar izišli knjigi »La Corona d'argento«, da je »la prima del mondo« (prva na svetu).

Pomen ponedeljskega koncerta Glasbene Matice

Ponedeljkov koncert naše Glasbene Matice bo pomemben iz dveh razlogov. V prvem delu koncerta bomo slišali 8 Gallusovih motet in madrigalov pod vodstvom ravnatelja Mirka Poliča in v izvedbi Matičnega glasnega zbora, ki si je pridobil velikih pavskega tudi glede propagiranja in izvajanja del našega slavnega rojaka Jakoba Petelina-Gallusa.

Drugi del koncerta bo izvajalo Orkestralno društvo Glasbene Matice, pomnožno s člani opernega orkestra pod vodstvom dirigenta in skladatelja Lucijana Škerjanca. Ta del koncerta obsega tri skladbe: 1. Evaristo Feliceja dall'Abaco »Concerto da chiesa« je skladba enega prvih italijanskih skladateljev v začetku 18. stoletja, torej Bachovega sodobnika. Dela dall'Abaca predstavljajo najstarejši tip takrat do vrhunca popolnosti dovedenega sloga velikih godalnih koncertov italijanske smrci; njegove skladbe celo prekašajo dela sodobnikov, tudi Corellijevega, po sili izraza ter neposrednosti in točni logičnosti izpeljave. Pri nas izvajano delo je prvi cerkveni koncert iz op. 3, v a-molu, in obsega troje med seboj povezanih stavkov: prvi, Aria-Allegro, je svež in izrazit spev, drugi, neposredno nanj priključeni Larghetto, očituje stopnjema grajeno in v izrazu posebno poglobljeno melodično tretji, Presto, pa nudi

priliko za koncertantno virtuosnost goslaške skupine. V Ljubljani bo to delo prvič izvajano. 2. Antona Lajovca »Pesem jeseni«. To delo najbolj izrazitega lirika med našimi sodobnimi glasbeniki je bilo napisano v letu 1940 ter je torej njegov najmlajši glasbeni opus. Skladba je svobodno razširjena trodelna pesemska oblika, kakor doslej vse skladateljeve instrumentalne kompozicije. Tretji odstavek je repiza prvega, transponirana v smislu sonatne oblike, kakor je tudi lahko moč razbrati stremiljenje k sonatnemu oblikovanju že v prvem odstavku, ki se močno približuje sonatni eksploziji. Osnovno nastrojenje skladbe ni zgolj elegično, temveč sestoji iz kontrastnih občutij, katerim je naslov bolj ogledalo kot navodilo. V zamislivih samih kakor tudi v instrumentalni obliki in barvni izbiri predstavlja skladba najbolj čisto nadaljevanje bistva Lajovčeve glasbene usmerjenosti ter spada zato med najboljše skladbe naše moderne instrumentalne glasbe. 3. Lucijana M. Škerjanca »Koncert za klavir in orkester.« Trostavni koncert za klavir in orkester je bil napisan v teku poletja 1940, torej med II. in III. simfonijo ter predstavlja tako že po nastanku med obema čisto orkestralnima skladbama posredujočo vez. Skladatelj je želel kreniti z običajne, zgolj virtuozne obravnave klavirskih koncertov na pot intimirnejšega muziciranja klavirja z orkestrom, koder je sicer dovolj priložnosti za virtuosnost, a ne za vsakdanjo in obrabljeno bučnost, pri kateri je prikazovanje tehnične dovršenosti edini in najvišji cilj. V tem smislu očituje to delo nova, doslej še malo izražena stremiljenja, katerih vzor je muzikalno nepriljuten in tesno povezano sonuziciranje klavirja z orkestrom. Delo ima tri ločene stavke in je prav-tako

Kronika

* »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« z dne 10. t. m. objavila: Razglas Duceja z dne 17. maja 1941-XIX. — Upravna in sodna ureditev na ozemlju bivše kraljevine Jugoslavije, zasedenem po italijanski vojski. — Ureditev ozemlja, ki so postala sestavni del Kraljevine Italije. — Nadaljevanje veljavnosti odredb, izdanih za Ljubljansko pokrajino po italijanski zasedbeni oblasti. — Preimenovanje Hranilnice dravske banovine. — Postavitve Glavne bratovske skladnice v Ljubljani pod nadzorstvo in imenovanje komisariatskega odposlanca.

* Promocija. Marjan Južnič, sin profesorja klasične gimnazije iz Ljubljane in Marjan Žilič, sin višjega svetnika drž. železnice v polk, iz Logatca sta promovirala za doktorja vsega zdravilstva na zagrebški medicinski fakulteti. Mladima zdravnikoma čestitamo!

* Vožnja motornih vozil je dovoljena le s tablicami LB. Od 15. junija dalje je dovoljena vožnja z motornimi vozili samo dotičnim imetnikom posebnih prometnih dovolilnic, katerih vozila so opremljena z novimi tablicami, ki imajo kraljico LB. Kršitelji, kakor je odredeno v naredbi Visokega komisarja z dne 27. maja 1941-XIX, bodo kaznovani po zakonu in se jim bodo odvzela prometna dovolila.

* Diplome za praktični učiteljski izpit. Učitelji, ki so napravili praktični učiteljski izpit v maju t. l., dobe diplome na učiteljsku v Ljubljani. Predsednik.

* Cenzura pism za inozemstvo. Da se pospeši odprava pismenke pošte za inozemstvo, so pristojna oblastva izdala nekatere praktične ukrepe. Za pisma se morajo uporabljati kuverte s podlogo, znamke pa se morajo nalepljati na zgornjem desnem vogalu naslovne strani. Pisma, ki ne bodo ustrezala tem določilom, ne bodo mogla biti takoj odpremljena.

* Železničarje, člani Podpornega društva železniških delavcev in uslužbencev v Mariboru opozarjamo, da se je ustanovil za železničarje Ljubljanske province poseben pokrajinski odbor, ki bo izvrševal vse funkcije tega društva zaradi tega bo ta odbor v bodoče podpiral po sedanjem načinu mesečne prispevke ter tudi plačeval posmrtnine v smislu obstoječih pravil, v kolikor bodo sredstva na razpolago. Za informacije se je obrniti na naslov društva s sedežem v Ljubljani, Sv. Petra c. 25 (—)

Hišna goba

nasveti in sredstva pri
Ing. Prezelj, Ljubljana, Wolfova 3, tel. 34-73

* Junij — Sečnik. Pod tem naslovom smo v binkoštni številki prinesli kratek prikaz tekočega meseca, kakor živi v ljudskem verovanju in znanju. Ime sečnik je med našim ljudstvom, a zlasti še med meščani in izobraženstvom malo znano, povzeto pa je po »Stoletni priliki«. G. prof. I. Kostial nas je z dopisnico opozoril, da na nekatera slovenska imena za junij: bobov evet (15. stol.), rženi evet (16. stol.), rožni evet (17. in 18. stol.) in rožnik, — Februarja, ki se v hrvaščini zove sijecanj, — je v 16. stoletju reklo v slovenskem jeziku sečan(j), kar se je pozneje splošno v svečan. Ime je dobil prvotno po sekanju dreves, kasneje pa po sečnicah, junija pa se je reklo po starem sečniku očito zaradi košnje (sečnje), ki ima v tem mesecu svoj čas in ki ji letos nerodno vreme dela toliko preglavic.

* Zadnji dnevi pomladi gredo h koncu, pa bomo to ljubo božje sonce komaj še spoznali, tako boječe in poredkoma pokukava iz za vogla težkih oblakov, ki se skoro sleherni dan zgrinjajo nad nami. Danes, 15. junija, obhajamo god sv. Vida. O njem je prav lepo izraženo v ljudski razlagi: O svetem Vidu nič se vidi, če se stegnesh, v dan dregneš; če se skriš, v dan trčiš — kar pomeni, da se noči krajašo, a dnevi daljšajo. Letošnja košnja, ki trenutno obeta najlepše izgleda, nestrno čaka pred nami.

* Tri žrtve granate. V petek se je dogodila v Velikih Laščah strašna nesreča. Trije otroci Janeza Levstika iz Malih Lašč so se vracali iz gozda proti domu. Spotoma so našli vojaško granato. 11letni Tonček jo je začel odvijati, bratec in sestra pa sta gledala to njegovo početje. V tre-

kot Lajovčeva »Pesem jeseni«, spisano za veliki orkester, ter bo tokrat prvič izvajano.

Zapiski

KAJ PIŠEJO O NAS ITALIJANSKI LISTI

»Il Popolo d'Italia« (Milano), čigar ustanovitelj in urednik je bil Benito Mussolini, je priobčil v številki z dne 8. junija članek svojega posebnega dopisnika Alessandra Camurija »Rapida scorribanda attraverso la cultura slovena«. (Najbolj izlet po slovenski kulturi). Ta izlet, ki zastavlja tujo velike težave, mu je omogočilo srečno naključje: vstopil je po razglednice v knjižarno Akademsko založbo in našel v nje lastniku, založniku in književniku Silvestru Škerlju, razgledanega informatorja. Tako je mogel v obsegu kratkega članka prinesiti vse važnejše podatke o razširjenosti in o značaju slovenske kulture. Izmed 180 listov, revij in drugih periodičnih izdaj, kar jih izhaja v Ljubljani, je mogel g. Camuri spoznati nekatere važnejše, ki predstavljajo raven slovenskih revijanih izdaj: »Zdravniški vestnik« z njegovim strogo znanstvenim značajem, filozofski »Časopis«, »Ljubljanski Zvon«, ki je najstarejša umetnostna in slovstvena revija v Ljubljani, »Dom in Svet«, takisto dragocena in stara, pretežno umetnostna revija, dalje mariborski reviji »Časopis za zgodovino in narodopisje« in »Obzorja«, pa »Dejanje«, »Sodobnost«, »Arhiv za umetnostno zgodovino« in »Geografski vestnik«. Naslove teh revij navaja pisec večidel v slovaščini ter pravi nadalje:

nutku je granata eksplodirala in hudo zamerila vse tri. Ljudje, ki so bili v bližini, so prihiteli in odnesli ranjene v bližnjo hišo. Poklicani zdravnik jim je nudil prvo pomoč in takoj odredil prevoz v bolnico. Ljubljanski reševalci so se pred nočjo pripeljali malčke na kirurški oddelk, toda kmalu po prevozu sta izdihnila 11letni Tonček in 8letni bratec Lojzek. Imela sta hude poškodbe na glavi in po vsem životu. 9letno sestro Albinco pa so s kirurškega oddelka oddali na očesni oddelk, ker ji je eksplozija poškodovala oči.

* Smrt v morju. V petek zvečer so v pristanišču Vojvode d'Aosta v Trstu našli žensko truplo v precej razpadlem stanju. Ko so utopijenko prepeljali na prosekto bolnice Regina Elena, so v nji spoznali 27-letno Katarino Gerzentičovo, ki se je bila lanske pomlad poročila s pristaniškim delavcem Rudolfom Ivančičem, a srečnemu zakonu ni bilo usojeno dolgo skupno življenje. Dne 24. decembra lanskega leta je Katarina nesla mlovo kosilo v pristanišče, a or jo je čakal zamen — izginila je brez sledu. Vsa zasebna in policijska poizvedovanja za njo so ostala zaman. Zda, ko so truplo potegnili iz morja, je bila razrešena zagoteka. Žena je na poti v pristanišče po nesreči padla v vodo in utonila.

* Strela si je privoščila nevarno igro. V okolici Tortone so v enem zadnjih večerov doživeli nenadno nevihto, med katero je bilo mnogo bliskanja in grmenja. Na lepem je strela udarila v hišo kmečkega posestnika Riccarda Milanisija, ki je bil s svojo družino pravkar pri večerji. Najprej je strela poskakovala po pohištvu, nato pa preskočila v zbrano družbo in laže ranila hišnega gospodarja in neko žensko. Od tod je strela udarila v vrata in jih razbila ter preskočila na dvorišče. Z dvorišča je obiskala še sosednje stanovanje babice Marie Avio, kateri je kuhinjo povsem uničila, žena sama pa je ostala nepoškodovana. Uničujoča iskra pa se še zmerom ni unesla, temveč je skočila še v bližnjo hišo domačega pismošne in mu prav tako vprizorila precejšnje razdejaje.

* Romanje na Sv. Goro. Spomladanska romanja na Sv. Goro pri Gorici, ki privablja leto za letom na tisoče in tisoče vernikov od blizu in daleč, so se že začela. Zlasti na Telovo so prišle številne skupine romarjev s furlanskih ravnin, da prisostvujejo cerkvenim svečanostim.

* Povečanje premogovne proizvodnje. Kakor povzemamo po uradnih podatkih, se je proizvodnja sardinske in istrske premoga v preteklem letu toliko povečala, da lahko smatramo povisek za znaten prispevek v prizadevanju za doseg avtarikije, kakor si jo je bil zamislil Duce. Celotna proizvodnja premogovnikov v Istri in na Sardiniji je v letu 1935/36 presegala 65.000 ton na mesec, v letu 1939/40 pa se je nasproti tej številki povišala skoraj za 300%. Proizvodnja istrske in sardinskega premoga pa je še v stalnem razmahu in porastu.

* Protiletalsho zaklonišče za eno samo osebo. Kakor poroča rimska »Corrispondenza«, se tehniški strokovnjaki ukvarjajo z načrtom, kako bi se v hišah, ki jim ni mogoče oskrbeti skupnih zaklonišč večjega obsega, dala napraviti zaklonišča za posamezne prebivalce. Takšno zaklonišče bi bilo veliko kakor navadna miza, napravljeno pa bi bilo iz jekla in pokrito z jekleno mrežo. Takšno zaklonišče bi se dalo z lahkoto namestiti v vsaki sobi in bi bilo dovolj močno, da vzdrži težo zidovja, ki bi se zrušilo nanj. Notranjščina je dovolj obsežna, da se da urediti zaslonišče. Zamisel je naletela v strokovnih krogih na precej prilazen sprejem, zaradi pomanjkanja jekla pa jo na žalost ne bo mogoče v polni meri izkoristiti.

* Zagrebška borza spet odprta. Po skoraj dvomesečnem počitku je bila zagrebška borza v sredo, 11. junija spet odprta. Najprej bo delovala le omejeno, pozneje, ko bodo zaključeni plačilni sporazumi z vsenimi državami, pa bo razširila svoje delo na vse devize.

Iz Ljubljane

* Nov grob. Po dolgi in mučni bolezni je v 66. letu starosti preminila soproga brivskega mojstra ga. Ana Zajčeva, po rodu Bedenova. Pogreb drage ranjke bo danes ob 17. iz kapelice sv. Jakoba na Žalah na pokopališču k Sv. Križu. Pokojni blag spomin, žalujočim svojcem pa naše iskreno sožalje!

* Promenačni koncert priredi turistični odbor za mesto Ljubljano v nedeljo 15. t. m. ob 11. uri v Zvezdi. Delavska godba »Zarja« bo pod vodstvom kapelnika Ivana Grudna izvajala naslednji spored: Učakar: Cinkole, koračnica; Suppe: Pesnik in kmet, overture; Učakar: Prelepa moravska dolina, venček narodnih pesmi; Mascagni: Cavalleria Rusticana, intermezzo; Zeller: Ptičar, potpuri; Učakar: Židana marelja, koračnica.

* Književna proizvodnja Slovencev — nova izvorna dela v poeziji, pripovedništvu, umetnosti in prevodih — se giblje okrog 600 knjig na leto, kar je za prebivalstvo, ki šteje okrog milijon duš, zares velika številka in nedvomno pričuje o visoki in močni umetnosti, intelektualni in kulturni dejavnosti. Medtem ko je na Hrvaškem še okrog 28% analfabetov, v Srbiji pa kar 45%, je znano, da jih v Sloveniji ni skoraj nič več. Knjižna produkcija je zelo razvita tudi na tehničnem področju, zlasti v kmetijstvu, kjer je že prav stara, v vrtinarstvu, živinoreji in čebelarstvu. Slovenski čebelarstvo je med prvimi v Evropi in se lahko ponaša najmanj s tristoletno tradicijo.

* Nato omenja dopisnik »Popolo d'Italia« živahno društveno delovanje med Slovenci. Predvsem opozarja na Filharmonično društvo, ki obstoji od leta 1702 in ki ima v svojem arhivu Beethovnov rokopis. Poleg tega deluje sedem do osem velikih pevskih zborov, izmed katerih si je ta in on pridobil sloves že v inozemstvu, saj je prirejal koncerte po vsej Evropi. Ljubzen do zborovskega petja je razširjena po vsej deželi in je ni vasi, ki bi ne imela svojega pevskega društva; številni so tudi diletantski odri, izmed katerih je v Ljubljani najbolj na glasu Sentažakobski.

* V nadaljnjem navaja pisec vse naše pomembnejše učne zavode in kulturne institucije tja do Univerze in do Akademije znanosti in umetnosti; Zveza kulturnih društev in Prosvetna zveza s svojimi kulturnimi domovi na podeželju tudi nista

* »Nepotrebno čakanje pred pekarnarj in mesaricari. Že pred dnevi smo predlagali, naj bi ljudje opustili nepotrebno čakanje pred prodajalnami z živili. Nasvet, naj bi peki in mesarji razdelili med svoje odjemalce številke, s katerimi bo ob določenem času brez prerivanja prišli do kruha in mesa, so upoštevali le malokateri. Vsa-ko jutro se nabere pred pekarnarji še mnogo prej, preden jih odpro, vrsta ljudi, čeprav pridejo potem vsi na vrsto. Mnogo dragoceno časa in še več nepotrebnih besed bi bilo prihranjenih, če bi gospodinjne opustile to navado.

* Opozorjamo cenjene obiskovalce razstave slovenske moderne umetnosti, ki je v Jakičevem paviljonu, da bo današnja nedeljo podal razlago k posameznim umetninam slikar Stane Kregar ob 11. uri. Svoja dela razstavljajo sledeči slovenski umetniki: Olaf Globočnik, France Gorše, Boris in Zdenko Kalin, G. A. Kos, Stane Kregar, Miha Maleš, Zoran Mušič, Nikolaj Omersa, Marij Pregelj, Karel Putrlič, Evgen Sajovic, Maksim Sedej in Francšek Smerdu.

* Spored vokalnega in simfoničnega koncerta Glasbene Matice, ki bo jutri v ponedeljek ob 20.15 v veliki unioński dvorani. V prvem delu koncertnega sporeda bo zapel pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Polića naslednje Galusove motete in madrigale: 1. Pater noster, 2. Ave Maria, 3. Laus et perennis gloria. Osmeroglasne motete v dveh mešanih zborih, 4. Vae nobis; štiriglasna moteta za moški zbor, 5. Pueri concludite; štiriglasni ženski zbor, 6. Adulescentulus sum ego; štiriglasni madrigal za mešani zbor, 7. Planxii David rex Absalon, štiriglasni madrigal za mešani zbor, 8. Aleluja! Cantate Domino! dvajsteteroglasna moteta za tri mešane zборе. Dirigiral bo ravnatelj gosp. Mirko Polić. Drugi del koncertnega sporeda obsega simfonično glasbo in sicer: 1. Dall'Abaco: Concerto di chiesa za godalni orkester; 2. Lajovic: Pesem jeseni, simfonični poem za veliki orkester, 3. L. M. Škerjanec: Koncert za klavir in orkester. Solist pianist rektor Anton Trost, orkester Orkestralno društvo Glasbene Matice, pomnoženo s člani opernega orkestra. Dirigent L. M. Škerjanec. Opozorjamo na točni začetek koncerta. Predprodaja v Knjižarni Glasbene Matice. Prav tam se dobi sporedova knjižica s tekstom, prevodom in natančno razlago posameznih simfoničnih skladb. (—)

* Sklepne produkcije Glasbene akademije in Srednje glasbene šole bodo v naslednjem redu: I. klarinet, rog, violina, klavir, solopetje — v torek 17. junija; II. absolventi Glasbene akademije in pedagoškega oddelka (violina, klavir s spremljevanjem orkestra v petek 20. junija; III. absolvent Glasbene akademije Bojan Aumič (klavir), s spremljevanjem šolskega orkestra v ponedeljek 23. junija; IV. orgelske skladbe v sredo 25. junija; V. absolventi Glasbene akademije (violina, klavir) v petek 27. junija. — Produkcije bodo ob 19. v veliki filharmonični dvorani razen IV. orgelske), ki bo ob istem času v Hubadovi dvorani Glasbene Matice. — Kot vstopnice veljajo programi, ki bodo v prodaji v knjižarni Glasbene Matice. Cena programov za II. in III. produkcijo 15 dinarjev, za ostale 10.— din. Čisti dobiček je namenjen brezposelnim glasbenikom in podpori založni zavoda, zato prosim rektorat glasbojubce občinstvo, da z udeležbo podpre te produkcije, ki imajo povečini koncertni značaj.

* Rdeči križ, sekcija za socialno pomoč poziva vse one, ki so se naselili na področju Ljubljane in ki se doslej še niso prijavili, oz. niso izpolnili obvezniškina, da se zglase v pisarni sekcije, Frančiškova 6-I., med uradnimi urami t. j. med 9. in 12. ter 15. in 18. v naslednjem tedu: Osebe, katerih primiki se začnejo s črkami A, do F naj se zglase v sredo 11. t. m., osebe, katerih primiki se začnejo s G do M v četrtek 12. t. m., one, katerih primiki se začnejo s N do š v petek 13. t. m. in osebe, katerih primiki se začnejo s T do Z pa v soboto 14. t. m. Vsi drugi izseljenci, ki dospejo na področje Ljubljane, se morajo prijaviti Rdečemu križu v teku 48 ur po prihodu.

* Zoboizdravnik specialist
Dr. M. HORVAT
se je preselil na Masarykovo c. 14 (palača Grafike). Ordin. 9.—12. in 14.—18.

* **Dr. JOŽE FLAJS**
specialist za notranje bolezni
ordinira v Cigaletovi ul. 11 pritičje (pri deželnem sodišču)

* **Dr. med. TONE LAVRIČ**
se je preselil iz Rogaske Slatine v Ljubljano, Gledališka 11
Ordinira od 10. — 12. in od 3. do 5.

* Darujte za uboge jetične bolnike! Podprite protijetično borbo bolnim v pomoč, sebi v korist! — Protituberkulozna zveza v Ljubljani. — Poštni čekovni račun 15-531.

* pozabljeni. Nato prehaja k našim knjižnicam in muzejem ter Narodni galeriji in omenja Tiepolovo zbirko v Narodnem muzeju, ki se bo vrnila v Trst, od koder je pred 25 leti prispela, prav kakor se je že vrnil v Trst sloveči kip sv. Florijana, ki so ga po okupaciji našli v Ljubljani.

* »GUIDA DI LUBIANA«
Pri knjižarni Akademsko založbo v Ljubljani je pravkar izšel 32 strani žepnega formata obsegajoči vodnik po Ljubljani. Praktičnemu namenu ustrežajoča publikacija nudi prve informacije italijanskemu obiskovalcu Ljubljane ter nekatere naslove, ki mu utegnejo koristiti pri krajšem ali daljšem bivanju v glavnem mestu Ljubljanske province. V prvem delu so objavljene kratke zgodovinske podatke o Ljubljani od Emone do zgodovinskega 3. maja letošnjega leta. Nato se vrste podatki o spomenikih in muzejih v našem mestu; posebno je obdelana Narodna galerija. V nadaljnjem delu so kratki podatki o ljubljanskih cerkvah, o knjižnicah in arhivih in o javnih poslopih. Zaključuje pa knjižico seznam odvetnikov, notarjev, zdravnikov, inženjerjev in trgovcev, inženjerjev, veterinarjev, bolnic, sanatorijev in lekarn, konzulatov, knjižarn, kinematograf, hotelov, restavracij, gostlin in kavarn. Sprito skromnega obsega je umljivo, da marsikaj pogrešamo, opis razgleda zgrado, mestni načrt itd. Med muzeji je izpuščen Mestni muzej, ki bi bil mogoče zanimati tudi tuje. V ostalem pa bo brošura dobro rabila Italijanom, ki prihajajo v naše mesto. Stane 15 Din.

12 v 9 Italijanski tečaj

XXXVIII.

Razgovor o mestu. Ponavljanje 17. do 19. lekcije.

Discorso di ripetizione sopra la lezione diciassettesima sino alla diciannovesima.

Navodilo. Ta lekcija je v prvi vrsti namenjena vaji jezika in ušesa. Vprašanje najprej glasno prečitajte, nato ga na pamet glasno ponovite! Ne opustite tega, je važno! Ko ste vprašanje na pamet glasno ponovili, odgovorite nanj. Ako ne gre takoj brez knjige oziroma besedila, pogledajte v dotično lekcijo. Ko lahko odgovorite gladko in brez pripomočka, odgovor se napišite. Ne bojte se v odgovoru ponavljati vseh besed iz vprašanja; čim več dela boste dali jeziku, prej se bo izgladil in izuril, tudi posamezne izraze si boste laže zapomnili, ako jih boste večkrat slišali in izgovorili. Ako se učita dva ali več skupaj, naj eden zastavi vprašanje, drugi pa odgovori; pa tudi tu je treba najprej vprašanje ponoviti in nato šele odgovoriti! Začetna vprašanja so namenoma priprosta, odgovor boste našli brez težav. Pri nekaterih je odgovor že dan.

Quale è più grande, una città o un villaggio? E una città sempre più grande di un villaggio? Ogd. No signore, una città non è sempre più grande di un villaggio, ma generalmente (per lo più, d'ordinario) essa è più grande di un villaggio. Sono tutte le città più grandi di tutti i villaggi? Non vi sono dei villaggi che sono così grandi come una città? Non vi sono delle città che sono più piccole di qualche villaggio? Quanti abitanti fa la città di Lubiana? Quali sobborghi non ci sono contati? Come sono le strade o le vie di una città? Sono tutte le strade di Lubiana larghe e diritte? No signore, tutte le strade di Lubiana non sono larghe e diritte, alcune (nekatere) sono strette, torte e curve. Sono anche

le strade di un villaggio larghe e diritte? Come sono allora (potem) se non sono tali (takšne)? Quale strada si chiama viale o corso? Non è una via ciacca quella che è senza uscita? Dove sbocciano le strade talvolta (včasih)? Quale è la piazza più grande di Lubiana? C'è una fontana zampillante in piazza del Congresso? Da che cosa è abbellita questa piazza? Che cosa ricorda la stèle eretta di fronte alla chiesa delle Orsoline (pred uršulinsko cerkvijo)? Che cosa faremo se non siamo pratici della città dove ci troviamo? Che cosa è indicato in una guida oltre alle strade? Dove si leggono i nomi delle strade? Sono i numeri pari e dispari delle case tutti dalla stessa parte? A chi ci rivolgeremo quando non potremo trovare una via o una piazza? Come ne (po njej) domanderemo? Sono anche le strade di un villaggio bene lastricate? Com'è una strada dove si rifà il lastrico? Si può allora passare da quella strada? Che cosa si trova accanto alle strade? Per chi sono i marciapiedi? Non è un pedone una persona che va a piedi? Dove si vedono le vetture, sulla strada o sul marciapiede? Quale disgrazia può toccare (pripetiti se) a un pedone sulla strada? Che cosa dobbiamo fare traversando un crocicchio? Chi spazza le strade? Quando vengono spazzate le strade? Che cosa si fa quando la polvere diventa molèsta? C'è a Lubiana un tranvai innaffiatore? Sono accese (prižgane) le lampade anche durante l'oscuramento? Sono spente proprio (prav) tutte le lampade durante l'oscuramento? Si è contenti quando entrate in una pozzanghera? Che cosa avete fatto se non avete potuto subito trovare la risposta corretta? Se non abbiamo potuto subito trovare la risposta corretta (pravilen) abbiamo ripassato (ponovili) la lezione rispettiva (dotičen).

* Sprejemni izpiti na I. ženski realni gimnaziji v Ljubljani (na Poljanah) se bodo vršili v sledenjem redu: Sprejemne prijave 20. in 21. junija od 8. do 12. ure dopoldne. Izpiti se bodo vršili dne 23. in 24. junija ob 8. uri zjutraj. Prijavi, ki jo je kolkovati z din 10.—, je priložiti rojstni in krstni list in izpričevalo o dovršenju ljudski (osnovni) šoli. Sprejemale se bodo učence in učenci letnikov 1928 do 1931.

* Sprejemni izpiti na II. moški realni gimnaziji v Ljubljani (Rakovnik) bodo v torek 24. t. m. ob 8. uri. Prošnje, kolkovane z 10 din se bodo sprejemale v tajnikovi pisarni 23. t. m. od 8. do 12. in od 15. do 18. ure. Prošnji je treba priložiti rojstni list in spričevalo o dovršenem 4. razredu ljudske šole. Če je obiskovalca učenec kak višji razred, prinese tudi to spričevalo. Sprejeti morajo biti učenci, rojeni v letih 1928. do 1931. Ravnateljstvo.

* Lepo darilo za slepe. Gospod Kaiser Heribert, trgovec in posestnik v Ljubljani, je kot izvršitelj oporoke pokojne Antonije Strubeljve iz Ljubljane v smislu oporoke izročil za slepe 1000 din, za kar se mu Društvo slepih in društvo »Dom slepih« najtopleje zahvaljujeta. (—)

* V počastitev spomina Joška Pogačnika, dragega tovariša mladih let, je daroval g. dr. Krivic Pokrajinskemu odboru Rdečega križa, sekciji za socialno pomoč 500 Din. — V isti namen je darovalo uradništvo TPD v spomin na zaslužnega socialca in zvestega tovariša 500 Din. Iskrena hvala.

* Starše srednješolske mladine že sedaj opozarjamo, da bo Društvo brezposelnih kandidatov v Ljubljani tudi letos priredilo počitniški ponavljalni tečaj za popravne izpite. Opozorjamo zlasti na prodoren uspeh teh tečajev, saj na primer lani od 98 kandidatov le eden ni napravil izpita. Vpisovanje v tečaj bo od 10. do 13.

Za izboljšanje reje malih živali

Kunec je postal sprico današnjih prilik prav zelo čislana živalca. Meščani se vse bolj bavijo z rejo te skromne in plodne male živali, ki daje okusno meso in tudi dober kožun. Kunec je nedvomno najprimernejša mala žival za malega gospodarja v mestu, v večjih industrijskih krajih, pa tudi po deželi bi smotrna reja plemenskih kuncov lahko prinašala lepe koristi.

Prilike, ki so prinesle silno pomanjkanje kakršnega koli mesa, so dale kuncu končno veljavo, ki jo je že zdavnaj zaslužil. Saj lahko izvaja rejo kuncov vsakdo, četudi nima posestva, kajti žival je skromna in zadovoljna s prehrano, kakršna se mu lahko nudi. Težavne prilike so v tem pogledu nedvomno prinesle tudi nekaj dobrega in pomen reje malih živali bo gotovo ostal na začoveljvi višini tudi tedaj, ko se stanje v splošnem izboljša.

Reja kokci je bila že od nekdaj važna. V mestih pa so se pečali s kokošjerejo manj. Seda pa postaja prav posebno važna kokšjerejo tudi za mestno prebivalstvo, saj je pomanjkanje jajc izredno, podražila so se in vendar je jajce za prehranjevanje družine izrednega pomena. Tako se tudi s kokošjerejo peča vedno več malih gospodarjev.

Seveda je reja malih živali le tedaj uspešna, če je smotrna, če gojimo plemenske živali in če uporabimo vse možnosti, da nam reja prinese čim večji hasek. Pri reji kuncov in kokci je zlasti tudi važno skoplenje in kapunjenje. Skoplenje kuncu pridobi izredno na teži in tudi meso je okusnejše. Kapuni pa so v enakem pogledu še splošno znani. S skoplenjem kuncu pridobimo tudi v tem, da lahko vzdržujemo po več skoplenecv v istem prostoru, česar sicer s samci ne moremo.

Društvo Mali gospodar v Ljubljani bo v vseh mestnih okrajih izvedlo skoplenje kuncov in kapunjenje petelinov. Za skoplenje je primeren mladič, ki je star 3 do 4 mesece. Kapunijo pa se petelinčki v starosti 4 do 6 tednov.

Skoplenje in kapunjenje bo opravil strokovnjak na stroške Društva, interesi pa bodo le prispevali nekaj za stvarne stroške, in sicer po 5 din za petelinčka in po

julija, tečaj pa bo trajal od 15. julija do izpizov v vsakodnevno uro in učenjem pod nadzorstvom. O vseh podrobnostih lomo starše še obvestili. DHPK v Ljubljani.

* Za Rdeči križ. Uslužbenici trvdke Horvat & Comp. v Ljubljani so darovali društvu Rdečega križa, odsuku za socialno pomoč, 230 din namesto venca na grob pokojnega gospoda A. Hribarja. V isti namen je daroval gospod Peter Keršič, predsednik okrožnega sodišča v Ljubljani, 300 din namesto cvetja na grob pokojnega gospoda Joška Pogačnika. Iskrena hvala!

* H. Smrekarjeve razstave v galeriji Oberspel na Gosposvetki cesti domačini in tujei (med njimi odlični strokovnjaki) ne morejo prehlvaliti glede bogate, pestre, po večini pereče aktualne vsebine in z ozirom na estetske kvalitete del. Vsa obiskovalca zapuša razstavo vesel in zadovoljen, nekateri jo obiskujejo po večkrat, vtisnila se je vsem trajno, neizbrisno v spomin. Bagatelna vstopnina se moralno vsakemu obiskovalcu z obilnim dobitkom izplača. Ne odlašajte z obiskom, da se ne boste pozneje kesali, kajti čas trajanja razstave je v naprej točno določen in omejen in ne bo podaljšan. Ne moremo šteti za prave Slovence tistih, ki se iz kakršnih koli neopravičljivih razlogov te razstave ogibljejo, — in tistih, ki se jim še ta bagatelna vstopnina zdi žrtev.

* Pevsko društvo »Slavica« poziva vse člane na redno pevsko vajo, ki bo v ponedeljek dne 16. t. m. v društvenih prostorih v hotelu Miklič. Vabljeni so tudi novi pevci in pevke, ki naj se prijavijo istotam.

* V trafikah gr. Severjeve v Selenburgovi ulici bodo danes ves dan v prodaji vstopnice za ponedeljni koncert Glasbene Matice ljubljanske. Občinstvo vabimo, da kupi vstopnice v prodaji.

* Komorni zbor, pridite danes ob 10. v Filharmonijo. Kapelnik Sijancec.

Izlet na Turjak

Bližu Turjaka na griču, med zelenimi smrekami, bo 22. junija na gori pri Sv. Ahaciju zgodovinsko žegnanje v spomin na krščansko zmago nad Turki pri Sisku leta 1593. Že pred mnogimi leti so izletniki na ta dan radi prihajali na goro k Sv. Ahaciju, posebno Ljubljanci.

Na dan 22. junija 1593 so ob 7 zjutraj prinesli kranjski vojniki Andreju Turjaškemu truplo Hasana paše, ki je bil utonil v Kolpi, in dragocen zlat plašč. Iz plašča so napravili potem dragocen mašni plašč, ki se je rabil vsako leto na dan Sv. Ahacije v spomin na zmago nad Turki.

Turjaški grofje so v spomin na zmago dali sezidati cerkev na razglednem vrhu. Cerkev sama na sebi hrani mnogo zgodovinsko zanimivega, cerkvene stropnice še kažejo konjske podkve iz turških časov. Na levi strani je turški grb, v zidu je kamnita plošča s turškimi napismi, ker sia pod cerkvijo pokopana dva turška viteza iz leta 1528. Ko si ogledamo zgodovinske stvari s sv. Ahacije, se na Turjaku malo oddaljimo pri starem županu, v gostlini »Ahac«. Vsa izletniki si lahko ogleda rojstni grad, kjer so se rodili zmagovalci Turkov.

PRENEŽNO

— Ali smem vprašati po pomladnih pesmih, ki sem vam jih poslal oni dan? — vpraša pesnik.

— Vaše pesmi so zelo lepe, dragi moj, — odgovori urednik, — so pa tako občutljive in nežne, da žal ne preneso nobenega tiska.

A. Potočan:

Mlađi bolnik

Vse nebo megleno
skriva se v kopreno,
zvezde ni na svod.

Mesec pa mežavo
vozi se s težavo
svojo stalno pot.

Poln gorja, nemira
se bolnik ozira
skozi okno v mrak:

»Mar otožna duša
zmeraj naj okuša
ta zagatni zrak?»

Tiho, duša božja.
Je tema še strožja
toda ni za vek.

Blagorodno sonce
skoro na vse konce
zlije divni lek.

Zdravi zaplesali,
iskre še kresali
bomo vsi s teboj.

Saj dušeca mora
nehati se mora,
ljubi dečko moj.

Manica:

Ptički prepevajo hvalo

»Takole ti rečem, prijatelj Drejc, da ti kar zavidam tole tvojo jablano. Kadar koli grem mimo, vedno skaklja po njenih vejah vse polno ptičkov. In kako nekateri lepo pojo! Ves dan ti delajo ti drobščančki kratak čas. Tudi jaz imam okrog hiše sadno drevje, še večje kakor to tvoje drevo, toda na mojem vrtu niti iz daleka ni čuti tolikš-

Petran pa misleč, da se Drejc šali, zasuje pogovor na druge reči, nato pa odide po svojih opravilih.

Preteče nekaj mesecev. Zemlja že pokriva bela odeja in okrog oglov piha mrzel veter, ko stopa Petran spet mimo Drejčeve hiše. Kot bi trenil, skoči zdajci krojač ven na cesto, prime soseda za ramo in pokaže na ptičjo hi-

nega čebljanja in petja, kot si ga deležen ti. Povej mi no, kaj je temu vzrok?»

Krojač Drejc, ki šiva pri odprtem oknu, odvrne mimoidočemu Petranu smehljaje in nekam skrivnostno:

»Dragi sosed! Na tvoje vprašanje ti bom odgovoril še le pozimi!»

šico gori v jablani:

»Zdaj prijatelj, ti odgovarjam na vprašanje, zadano mi v poletju. Le poglej! Da vsaj nekoliko ublažim ubogim ptičkom težke zimske tedne, jih takole krmim z zrnjem, drobtinami in drugimi ostanki naše dnevne hrane. Ptice tega ne pozabijo. Zato tudi v poletnem

času najraje obiskujejo to jablano ter polne hvaležnosti drobijo in žvrgolijo vsakovrstne lepe melodije.»

»Veš Drejc, kar sramujem se, da se doslej kaj takšnega nisem domislil že sam,« se bridko obtoži Petran. »Ali, dam ti častno besedo, da hočem čim prej napraviti po tvojem zgledu!»

Dobri možak je držal besedo. Takoj v naslednjih dneh je bilo opaziti na njegovem vrtu več ptičjih hišic, napolnjenih z raznovrstno krmom. Odslej je imel tudi Petran poleti in pozimi okrog sebe vse polno hvaležnih živčakov.

Počitniška pustolovščina

Miloš, Marko in Dušan, trije fantje od fare, so bili pravkar z odliko končali šolsko leto, in lepa spridevala, ki so jih prinesli domov, so jim bila odvrгла prav čeden kupček dinarjev. To bogastvo so hoteli o počitnicah spodobno »pognati«. Kako, še sami niso vedeli. Tedaj pa je prišel Dušanov stric,

petičen gospod, ter jim naznanil, da si je izmislil zanje presenečenje.

Dečki od napetosti niso mogli spati in so se drugo jutro točno zbrali pri stricu. Ta jih je odvedel za hišo ter jim pokazal »ciganski« voz, ki ga je bil ugodno kupil in namenil naši trojici za počitnice. Najel je bil tudi tovrni avtomobil, da bi potegnili voz do morja in ga pustil tam, kjer bi bilo dečkom najbolj po godu. Lahko si mislimo, kako radostno so naši junaki pozdravili to velikodušno dejanje! Nekaj ur po naznanilu so že odrinili na pot.

Wriskaje so brzeli čez hrib in dol. Sredi razsežnega borovja so prehiteli staro škatlo, ki skoraj ni več zaslužila imena avtomobil. Drugače ji dečki gotovo ne bi bili prizanegli s svojo jezičnostjo, a v tem primeru so rajši molčali, kajti moža v avtomobilu nista bila nič kaj prikupna na oko. Peljali so se še nekoliko dalje in dospeli na kraj, ki je bil ves ustvarjen za namene mladih pustolovcev. Tam so se ustavili. Porinili so ciganski voz na pravo mesto, in veliki tovorni avtomobil, ki jih je bil privlekel do tod, jo je puhaje in ropotaje ubral proti domu.

Pustolovsko življenje se je začelo. Kdo bi bil pričakoval, da se bo razvilo v tako nenavadno istorijo!

(Dalje prihodnjič.)

Začarana ključavnica

Samo ključ 3 odklepa ključavnico, vsi drugi ključi imajo narobe pritrjene brade.

Poletne bluze

V zvezi z lahkimi krilom nam sveža poletna bluza nadomesti celo poletno obleko. Niti dveh metrov pralnega tvoriva, organ-dija ali črtaste svilne ne potrebujemo za takšno ljubko modno stvaritev, ki s svo-

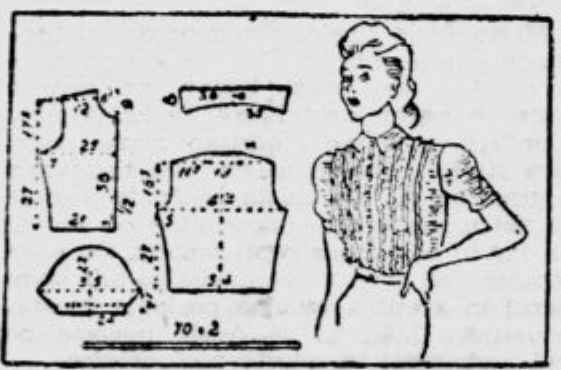
jimi kratkimi rokavi, z mičnimi gumbki in z drobnimi pentljami pod vratom učinkuje naravnost pomlajujoče. Za obe poletni bluzi, ki ju predlagamo na naši skici, pride

v poštevek enak krog s kratkimi rokavi, z vstavljenim sprednjim delom ter s srednje širokim pasom, na katerem je nabran dokaj široko bluzasti život. Prvo si zamisljamo iz drobno črtaste svilne. Tu se sprednji del odraža posebno dobro, ker so črte postavljene vodoravno, presekane pa so z gubo, ki jo zapnemo z drobnimi gumbki. Druga bluza je iz prozornega tvoriva. Sprednji del je naguban in preplet z drobnimi pentljami, ki jo veže enaka pentlja, kakor jo vidimo ob vratnem izrezu.

Pletena bluza s čipkami

Takšno bluza, ki učinkuje popoldansko elegantno, si napravimo same. Spletamo jo iz bele pavole ali iz tanke pastelobarvne volne. Čipke lahko nakvačkamo iz istega tvoriva, lahko pa tudi pošijemo takšno malone prozorno pleteno bluza s čipkami iz bele sukanca. Če je bluza rožnata ali svetlomodra, dobimo v trgovini tudi rožnate ali svetlomodre čipke, ki učinkujejo

v zvezi z barvastobluzico kajpada dosti bolj elegantno, kakor pa bele. Za pletenje vzamemo sorazmerno precej debele igle, da dobimo prozorno, kakor dihalno pletivo. Preden pričnemo pletiti, si napravimo krog iz papirja, ki ga posnamemo po številkah na naši skici (številke pomenijo centi-

metre). Ko so posamezni deli bluze gotovi, jih polagamo na odgovarjajoče kose kroja in jih s krojem vred priprimo z bučkami na podlago, ki jo imamo za likanje. Prelikamo jih dobro pod tanko mokro krpo, da obdrže določeno obliko. Edino pas, na katerem nabereimo vso bluza, moramo splesti z dosti tanjšimi iglami, po možnosti s kakim patentnim vbovin, da ostane trden in elastičen. Sprednji del bluze zapnemo z drobnimi steklenimi gumbki.

Črpajmo zdravje iz zelenjave!

Blitva ali mangoli

Te vrste zelenjave je pri nas še pre malo znana. Sejem jo zaradi listov ali pecljev, ki so zelo podobni pesi, samo da so sveže zelene, peclji pa beli. Listi rasejo zelo hitro in če jih danes nabereš — od vsake rastline po par listov — zrastejo v nekaj dneh zopet novi. Liste oskubimo, jih skuhamo v slani vodi in pripravimo kakor špi-načo. Peclje, ki ne smejo biti stari, pa pripravimo kakor beluše ter jih uživamo z drobtinami in zabeljene s presnim maslom ali v bešamelovi omaki.

Zelenjavna mesna jed

Zelenjavo vseh vrst, ki je na razpolago (ohrovt, koleraba, krmpir, špinača, črni koren, grah, fižol itd.) čistimo, zrežemo na velike kose in vse razen krompirja prevremo v slani vodi. Potem odcedimo in polagamo v kozico namazano z oljem ali z maslom. Vmes denemo koščke zrezane govedine (približno četrt kg, zalijemo s četrt litra kostne juhe ter dobro pokapamo s presnim maslom ali oljem. Parimo 2-3 ure na mitem ognju, da se ne pripali. Serviramo v isti posodi s parmezanom in opčenimi kruhovimi rezanci.

Mešana zelenjava

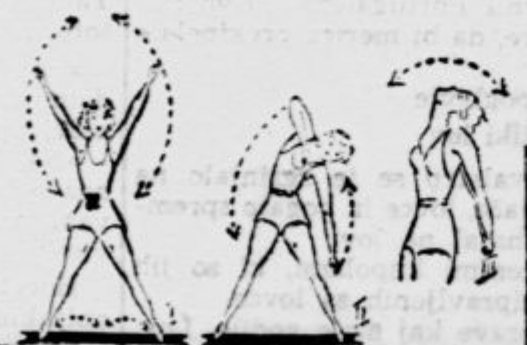
Mlade korenčke očistimo, ostrgamo in narežemo na listke, prav tako kolerabo. Do-

Tri vaje za tiste, ki mnogo sede

Vse naše žene, ki so zaposlene v pisarnah ali v strokovnih delavnicah, upravičeno tožijo, da jim primanjkuje gibanja. Večino dneva presedijo te žene pri svojem poklicnem delu in nečloveške posledice tega dolgotrajnega sedenja so potem razne zdravstvene okvare, izguba vitke linije, toda prepričane so, da jim za vse to primanjkuje časa in denarja. In vendar zadostuje že deset borih minut na dan, če jih intenzivno uporabimo, da pozitivno vseh naš organizem in sprostito zdravju tako potrebne sile, ki bi sicer nujno morale okreniti. Ikdajmo tem desetim minutam žive telovadbe še sprehod na svežem zraku in ukrenile smo dosti več za svojo lepoto, vitkost in zdravje, kakor pa s še tako skrbnim kozmetičnim negovanjem doma ali pri frizerju!

Vaje št. 1, št. 2 in št. 3 so namenjene vsem tistim, ki trpe na pomanjkanju gibanja in ki prebijejo ure in ure tako, da se sklanjajo nad svojim delom.

Št. 1. Noge držimo skupaj, roke ob telesu. Izdihnemo. Skočimo na prste v raznožni stoj, obenem pa dvignemo roke nad glavo in vdihnemo. Znova poskočimo, da združimo noge in spustimo roke k telesu. To vajo ponovimo dvajsetkrat v hitrih skokih.

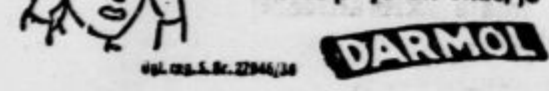

Št. 2. Raznožna stoj, roke na prsih. Pri-pognemo telo v boku, spustimo na tisto stran roko in izdihnemo. Roko dvignemo nazaj na prsi v vdihnemo in ponovno gibanje na drugo stran. To vajo ponovimo prav tako dvajsetkrat in sicer brez presledka.

Št. 3. Raznožna stoj. Roke so prekrizane na hrbtu, vlečemo jih kolikor mogoče nizdol, da izravnamo ramena. Istčasno potegnemo vase mišice na trebuhu in vržemo glavo vznak ter vdihnemo. Potem spustimo roke, nagnemo glavo naprej in izdihnemo. Ponovimo dvajsetkrat. Ta vaja je posebno dobra za tiste, ki se zaradi neprestanega sklanjanja nad delom drže nekoliko sključeno.

Neredna stolica

upliva na ves organizem. Dobro sredstvo za odvajanje, ki zanesljivo deluje in ima prijeten okus, je

Moda in dom

in zalijemo nato z juho. Naj še nekoliko prevre, preden primešamo še soli, sesekljane zelenega peteršilja in ščepec popra.

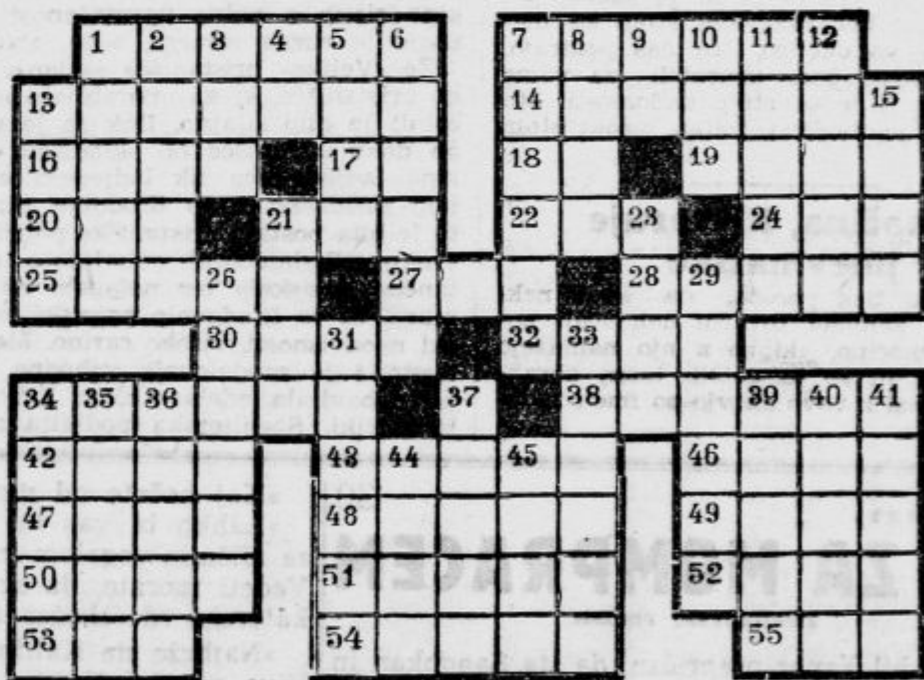
Višje cene za papir in lepenko

Iz Rumunije poročajo, da se je podražil časopisni papir za 7 odstotkov, vsi drugi izdelki kartonažne stroke pa po celih 29 odstotkov.

Devet žrtev prometne nesreče

V Sanduskyju v državi Ohio je brz vlak treščil v poln avtobus. Devet oseb je bilo na mestu mrtvih, večje število pa ranjenih. Med mrtvimi je bilo tudi pet otrok.

Nedeljska križanka

Vodoravno: 1 skupno ime za kopno vojsko, 7 esel, 14 italijansko mesto, 16 ne-normalno bitje (glede fizičnega razvoja), 17 predlog, 18 latinski predlog, 19 francoska poročevalna agencija, 20 švicarski narodni junak, 21 veliko kladivo, 22 kraljice, 24 mesto v Severni Italiji, 25 žensko ime, 27 osebni zaimek, 28 vrsta vetrne, 30 koralni otok, 32 prestolnica ene izmed baltskih držav, 34 magnetna igla severnica, 38 dušiti, 42 nemška znamenka avtomobilov, 43 skrbnik mladostne osebe, 46 rimski uradnik, 47 zdravilna rastlina, 48 italijanska družina izdelovalcev gosli, 49 površina vode, 50 zanos, ognjevitost, 51 mesto na Madžarskem (znano po dobrem vinu), 52 pripadnik starega naroda, 53 zvok, 54 sultanov ukaz velikemu vezirju, 55 oče.

Navpično: 1 mera za elektriko, 2 španski kovani denar (množ.), 3 zatemnitev n. pr. lune, 4 igralna karta, 5 škatla za cigarete, 6 ime pisatelja Francea, 7 ljubitelj n. pr. športa, 8 up, 9 iniciali našega izumitelja, 10 grška črka, 11 hrvaški pisatelj Vjenceslav, 12 hrib pri Beogradu, 13 stara italijanska plemiška rodovina,

15 muslimansko moško ime, 21 tovarna obval, 23 starorimska obleka, 26 pomožni duhovnik, 29 italijansko mesto, 31 biti na istem mestu, 33 rudnik živega srebra, 34 nebesno telo, 35 pravoslavni cerkveni obred, 36 ogljikovodikov plin, 37 Odisejeva domovina, 39 slovenska oblika, 40 mesto v Bolki Kotorški, 41 ime filmske igralkice Massey, 44 kaznivo dejanje, 45 od tedaj (hrvaško).

Rešitev nedeljske križanke

Vodoravno: 1 kaos, 5 temat, 10 boki, 14 Ante, 15 Atena, 16 amok, 17 Ital, 18 jasen, 19 leto, 20 Rovigo, 22 Apolon, 24 onamo, 25 rov, 27 Enare, 28 saj, 29 rin, 30 Salep, 34 akt, 36 arija, 41 ataman, 43 otoman, 44 mimo, 45. estet, 48 deva, 49 Alan, 50 Otel, 51 ote, 52 ara, 53 Natan, 54 sin, 55 Ren.

Navpično: 1 Kairo, 2 Anton, 3 otava, 4 Selim, 5 Tafo, 6 eta, 7 mesto, 8 ane (=ena), 9 Tana, 10 balon, 11 omelo, 12 Kotor, 13 ikone, 21 gospa, 23 penat, 25 rja, 26 vrt, 30 sama, 31 Atila, 32 Lamar, 33 Emona, 35 katete, 37 Rodos, 38 imeti, 39 javen, 40 anat, 42 neon, 43 Oton, 46 star, 47 elan.

Zvezde padajo na zemljo

Vsak dan pade na zemljo najmanj deset milijonov zvezdnih utrinkov
— Kameniti dež — Dve skupini izpodnebnikov

Zvezdni utrinki ali meteori so mrvice materije v svetovni prostornini, deloma ostanki nekdanjih zvezdnih teles, zlasti razpadlih repatičnih jeder. Pogostoma letijo v večjih družbah, tudi

v milijonskih tropih skozi svet, a če pridejo v območje zemeljske privlačnosti, jih ta prisili, da popadejo na zemljo. Na poti skozi ozračje se drgnejo ob zračne molekule, se od tega segrejejo in vzplamtijo. Pogostoma nam žareča praga na nebu kaže pot padajočega svetilna. Te proge sestojijo iz najmanjših delcev, ki pristajajo kot

»kozmični prah« na zemlji. Ta prah dežuje neprestano na našo premičnico, tudi podnevi. Njegove sledove vidimo prav dobro na širokih snežnih poljih Grenlandije, ki so pogostoma rjasto rumene od tega prahu.

Po opazovanjih in računih dospe v zemeljsko območje vsak dan najmanj 10 milijonov zvezdnih utrinkov, a le redko bomo v časih padcev večjih meteoritov. Vendar nam poročila iz starih in no-

vejših časov poročajo tudi o velikanskih kamenitih in železovitih kladah,

ki so padle z neba na zemljo. Eden največjih meteoritskih blokov, kar so jih doslej našli, je tisti, ki je padel pri Tucumanu v Argentini in ki tehtal 15.000 kg. Na raznih krajih zemlje so našli sledove velikanskih izpodnebnikov, ki so ob tresku na zemljo izkopali tisoč in več metrov široke lijakke. Takšne sledove največjega meteorja predzgodovinskega časa nahajamo v Arizoni. Glavna gmošta tega izpodnebnika se je zarila 400 m globoko

v tla in je izkopala v njih nad kilometr široko ter 170 m globoko žrelo. Udarci je bil tako silen, da se je morala stresti vsa ameriška celina. Po stopnji preperelosti v žrelo je sklepati, da se je ta katastrofa zgodila pred 50.000 leti. In vendar živi še danes kot ostanek podzvestnega davnega doživljanja v spominu tamkajšnjih indijanskih rodov!

Največji meteor, ki je padel v novejšem času na zemljo, je tisti, ki je padel v juniju 1908. na ozemlje vzhodne Sibirije. Ob svojem

strašnem udarcu je uničil nad tisoč kvadratnih kilometrov gozdov, njegov razpok pa je bilo slišati 2000 km daleč. Še v Angliji so z barografii ugotovili nenadne spremembe zračnega pritiska, ki jih je povzročil ta izpodnebnik. Sreča je bila le ta, da se je to zgodilo v širini, neobljubljenih pragozdnih predelih v ozemlju med rekami Tunguskami, kajti če bi se stvar zgodila samo 6 ur pozneje, bi bila Evropa postala

prizorišče najstrašnejše katastrofe, kar jih je kdaj doživelo človeštvo. Kakor so pozneje ugotovili na mestu, je ta meteor tehtal kakšnih 800.000 ton, to je 800 milijonov kilogramov.

V ostalem menijo učenjaki, da predstavlja tudi tako zvani Rees, precej okrogel predel ob bavarsko-württemberski meji s premerom več nego 20 km, ostanek silnega žrela, ki ga je pred nedavnimi časi izgre-

bel velikanski meteor v zemljo. Sredi te kotline, v kateri je bilo nekoč 100 m globoko jezero, leži danes mesto Nördlingen. Podobna

meteorska kotlina je jezero Bosumti v Gornji Gvineji v Afriki, ki ima premer 7,5 km. Velika sreča je, da so takšne katastrofe izpod neba tako zelo redke.

Enako redek je v ostalem tudi tako zvani »kameniti dež« z neba. L. 1803. je n. pr. v Aiglu v Franciji treščilo okrog 3000 izpodnebnih kamnov na površino kakšnih 10 kvadratnih kilometrov. Nenadno so zagledali temen oblak, ki se je naglo pomikal preko neba in se s silovitim gromom razdelil.

Hiše so se rušile, razpoke je bilo slišati do 130 km daleč. L. 1908. je padlo 150 do 200 kamnov pri Stannernu na Tirolskem na zemljo. Drugi kameniti dež so opazovali 1868. pri Pulstusku na Poljskem, kjer je trajalo grmenje več minut, a omeniti je tudi veliki kameniti dež 10. februarja 1896. v Madridu, ko se je glavna meteorska gmošta k sreči še v zraku spremenila v prah in plin. Navzlic temu je šlo od razpoka na milijone šip v drobce in prebivalstva se je polastila

strašna panika. Po kemični sestavi razlikujemo dve glavni skupini meteorov, in sicer kamenite ter železne meteore. Drugi vsebujejo do 90 odstotkov čistega železa, ostanek predstavljajo nikel, fosfor, žveplo in druge snovi. Kamenite meteore sestavljajo v glavnem silicij, kalcij, kisik, ogljik, dušik, vodik, helij, žveplo, magnezij, aluminij, fosfor, baker, zlato, uran itd., torej same prvine, ki jih dobimo tudi na zemlji. Pogosto je dobiti v njih tudi

drobne diamante. Vsekako nam dajejo meteori zanesljivo podobo o sestavi materije in drugih nebesnih pokrajinah in nam dokazujejo, da so tuja nebesna telesa sestavljena iz enakih snovi kakor zemlja.

Letalo iz umetne smole

V Ameriki delajo velike poskuse, da pro- učijo uporabo novih sintetskih snovi za le- taleške gradnje. Nove snovi, ki so umetne smole in stisnjene snovi, so si v najkraj- šem času osvojile obsežno področje upo- rabe.

V Ameriki govorijo celo o gradnji celih letal iz umetne smole. Takšna letala bi se odlikovala z manjšo težo, odpornostjo proti kemičnim in ozračnim vplivom, da- lje bi jih bilo lahko izdelovati kajti vse to so lastnosti umetnih smol.

Ce bi bilo v resnici mogoče izdelati trupe in krila iz enega samega kosa stisnjene sno-

vi, namesto, da bi jih sestavljali iz posid- nih kosov kakor doslej, bi serijska izdela- va letal dosegla pač vse drugačno obliko, nego jih poznamo danes. Sicer bi ne šlo za izdelke iz same umetne smole, kajti to tvorijo se je v drugih pogledih izkazalo za premalo sigurno. V Ameriki izdelujejo zato letala iz tankih plasti lesa, ki jih pre- pajajo in vežejo z umetnimi smolami. Ka- kor poroča »Europa Nuova«, so letala te vrste srečno prebila prve preizkušnje. Za zdaj pa imajo letala, ki so vsa iz kovine, seveda še prednost pred letali iz umetnega tvoriva.

Pozabljen jetnik

V kaznilnici v Kansas Cityju so odkrili »pozabljenega jetnika«, poljedelca Erika Blomberga.

Pred štirinajstimi leti je oddal imeno- vani iz puške strel na neznanca, ki je hotel s silo vdreti v njegovo posest. Kroga je zletela k sreči v praznino in nasilnejši je ušel s samim strahom, Blomberg pa so obsodili na globo, ki nikakor ni bila visoka. Toda poljedelec ni hotel plačati niti prebiti pare in je moral za leto dni za za- mrežena okna. Po tem letu pa je ostal v celici. Pravica je nanj popolnoma pozabila.

Blomberg, ki je bil že v letih, si je tedaj mislil, da bi mogoče izkoristiti to priložnost in prebiti v miru svoja zadnja leta. Od-

redil je, da so mu prodali kmetijo, z izku- pičkom pa je hotel zadostiti vsem svojim majhnim željam.

Sele sedaj, po štirinajstih letih, je neki sodni uradnik, ki je bil vestnejši od dru- gih, odkril njegove akte, izvedel preiskavo in dokazal, da imajo starca nezakonito zaprtega. Ko so pa Blombergu sporočili, da so mu vrzeli prostost, je ravnatelj kaznilnice s solzami v očeh prošil, naj ga obdrži, kajti v kaznilnici mu je dobro in prav rad bo plačeval stroške za svoje vzdrževanje.

Starca so uslišali. Premestili so ga v so- bo, ki jo sedaj plačuje, in mu seveda do- volili, da sme po mili volji na prosto.

Hiša kapitana Bligha

Kakor poročajo iz Stockholma, je letal- ska bomba uničila staro bivališče angle- škga kapitana Bligha. Hiša je ućakala ne- koliko sto let.

Kapitan Bligh je bil poveljnik jadrnice »Bounty«, ki je s svojo pustolovščino po- stala legendarna. Ravnal je s svojimi mor- narji tako živinsko, da so se mu pod po- veljstvom drugega ladijskega častnika upri- li sredi Pacifika. Uporniki, ki so si na Tahiti ugrabili mladih otročank, so od- pluli proti otoku Pitcairn, ob Pavmothih pa so ostavili Bligha z nekoliko mornarji, ki so mu ostali zvesti, v majhnem čolnu.

Po mnogih dogodiljih je kapitan Bligh dospel v Anglijo ter je porabil več let, da poišče v južnih morjih upornike in jih kaznuje. Vse njegovo iskanje pa je bilo za- man, kajti uporni mornarji so na Pitcair-

nu ustanovili neodvisno naselbino in nji- hovi potomci z mladimi Polinezijskimi še danes žive na tem otoku.

Upor na »Bounty« pa je v svetu zbudil toliko ogorčenja proti nečloveškemu postopanju z ladijskimi posadkami, da so mo- ralne londonske oblasti sprejeti stroge do- ločbe proti takšnemu postopanju.

Padalci v Argentini

Poveljstvo argentinske zračne voje sile pretresa ta čas vprašanje, da bi se osnova- li tudi v tej deželi bataljoni padalcev. Zna- ni argentinski padalec Tomas Picasso, ki je pred kratkim s 38 zaporednimi skoki s padalom dosegel svetovni rekord v tej stro- ki, pa je medtem vojaškim oblastem pred- ložil nov izum, namreč radijski aparat za padalce. Ta priprava, ki tehtal samo 2450 gramov, deluje kot oddajnik in kot spre- jemnik. Padalec ga med skokom z lahkoto upravlja. Z njim je Picasso med poskusnim skokom iz višine 2000 m opisoval svoje vtise med padanjem. Po zvočnikih na leta- lišču je bilo njegov opis razločno slišati.

Povratak belgijskih vojakov iz ujetništva

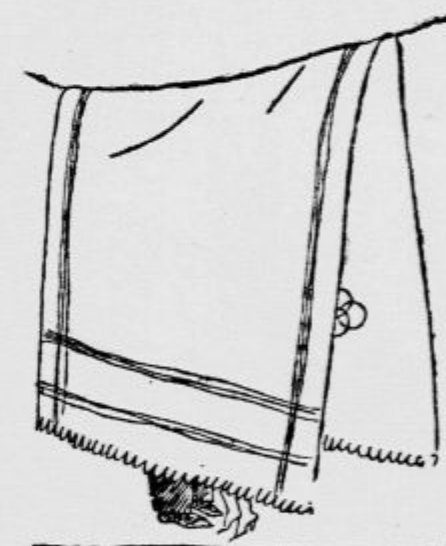
Nemški Rdeči križ je obvestil belgijski Rdeči križ, da se bo ta mesec vrnilo do- mov okrog 1500 bolnih ali ranjenih belgijskih podčastnikov, ki so bili doslej ujetniki v Nemčiji. Sporočil je nadalje, da se bo vrnilo tudi kakšnih tisoč ujetih aktivnih ali rezervnih častnikov.

A NEKDOTE

Pod Friderikom Velikim je neki štabelni častnik v kraljevih gozdovih ustrelil jele- na in so mu za to naložili globo sto tolarjev. V strahu, da mu bo njegovo de- janje nakopalo še kraljevo nemilost, je čast- nik kralja v ponižnem in skesanem pismu prošil odpusćanja.

Kralj je ob rob pisma napisal pripombo: »Ne de nič! Po sto tolarjev mu je še več jelenov na razpolago!« in mu je dal to sporočiti.

VS AK DAN ENA

»Moj mož je spodaj in pomaga sobarici iztepati preprogo.«

(»Tidens Tegn«)

Drevo, ki daje vino

Dva belgijska potovalca, Karel Buisse in Albert Pencil, sta na poti skozi Kongo odkrila drevo, ki daje vino. To je drevo iz družine akacij, ki izloča iz debela neko tekoćino. Če ta tekoćina zavre, se spremeni v izvrstno vino s precejšnjim odstotkom al- kohola. Ta odstotek znaša lahko tudi 16.

Domaćini zbirajo to tekoćino v času, ko drevo cvete. Deblo narežejo in iz vrezov priteka sok, ki ga lovijo v velike lončene žare. Sok, ki ima lepo jantarjevo rumeno barvo, vre kakšnih dvajset dni, nato se precedi skozi volneno blago in precejena tekoćina je vino, ki se po barvi, okusu in vonju lahko pomeji z vsakim vinom.

Produkcija v višini 110 m

Prebivalci Kodanja so te dni s presene- čenjem opazovali moža, ki se je opijajo spretnostjo povzpnil na vrh 110 m visokega stolpa mestne hiše in je tam na prostoru, ki je meril komaj štirinajski meter, začel predvajati nevarne akrobacije, ki so z gro- zo navdajale številne gledalce. Na cestah okrog mestnega doma je zastal za dve uri ves promet. Tedaj je akrobat, o katerem so vsi mislili, da je zblaznel človek, zlezel na tla in se predal policistom.

Izkazalo se je, da gre za znanega cirku- škga artista, družinskega očeta ki je bil že dolgo brez posla in je hotel na ta način v skrajni stiski, opozoriti javnost nase.

Ureditev reke sv. Lovrenca

Ameriška vlada je zahtevala od kongre- sa kredit 285 milijonov dolarjev, da se vodna pot med Velikimi jezeri in Zali- vom Svetega Lovrenca napravi primerna za plovo. Istočasno bodo tam zgradili velike vodne električne centrale. Pri teh delih bi sodelovale Zedinjene države in Kanada.

Načrt so predložili že pred leti, vendar pa ga je senat zavrnil, ker bi bila po- trebna posebna pogodba s Kanado, ki bi jo mogli sprejeti le z dvetretjinsko ve- čino. Nove elektrarne naj bi postregle oboroževalni industriji z novimi 220.000 konjskimi silami, vendar pa se zasebne električne družbe temu načrtu upirajo.

Konec znanega razglednega stolpa

Stari Stiglerjev stolp v Milanu, ki so ga zgradili v Parku I. 1894 o priliki zdru- ženih razstav v Milanu in ki je skoraj pol stoletja rabil kot razgledni stolp za me- sto in njegovo okolico, ta čas podirajo, njegovo železo bodo uporabili za vojne svrhe. Že prej je ta stolp nadomestil sto metrov, to je dvakrat toliko visoki stolp Littorio.

Tekoćina, ki varuje pnevmatike

Madžarski tisk poroča, da so v neki tamkajšnji kemični tovarni dokončali po- skuse s tekoćino, ki se z njo namažejo pnevmatike in se te potem manj obrab- ljajo. Poskusi z novo snovjo so imeli za- dovolj uspeh.

E. Salgari:

BOJ ZA MOMPRACEM

Pustolovski roman

Zdaj je bil Yanez prepričan, da sta Sandokan in Tremal-Naik že v Kristalnih gorah.

»In kakšne namene imate vi, milord?« je vpra- šal Kitajec.

»Takšne, da pojdem skupno s sultanom proti upornikom.«

»S sultanom, pravite?«

»Ta mah sva prav dobra prijatelja in imava samo eno željo: da bi se v Varauniju kar moći malo dolgočasila.«

»So tvoji ljudje nard?«

»Samo voditelja še potrebujemo in nekaj strel- nega orožja.«

»Oboje dobite,« je rekel Portugalec. »Na svoji jahti imam strelnega orožja dovolj.«

»Imate sicer še kaj povedati, milord?«

»Ta trenutek ne. Čvrsto drži svoje ljudi na va- jetih. V pravem trenutku se jim postavim na čelo.«

Ostani zdrav, prijatelju, zdaj pojdem za nekaj časa s sultanom na kopno. Kadar ti bom imel sporočiti kaj važnega, ti pošljem sla.«

Yanez je vstal, da bi odšel. Tedajci pa se je pokazal na pragu eden izmed mornarjev potop- ljenege parnika.

Bil je nenavadno moćne rasti.

»Glej, glej,« je rekel, »gusar je tu... saj sem vedel, da prej ali slej še trčiva drug ob drugega.«

30

»Kaj hoćete od mene?« je vprašal Yanez.

»Lahko bi vas bil v kaki temni noći počakal za uličnim vogalom in vam zasadil nož med rebra. Vedeti morate, da sem na divjem zapadu že ne- katerega rdećekoćka tako poslal na oni svet.«

»Najbrže ste Kalifornijec?« je nekoliko posmeh- ljivo vprašal Yanez. »To so baje dokaj surovi in nasilni ljudje.«

Kaj torej hoćete? »Svojega kapitana hoćem maščevati! S temi be- sedami je Kalifornijec potegnil izza pasu samo- kres in ga nameril Portugalcu na prsi.

Baš je hotel sprožiti, ko je Kitajec, ki se mu je splazil za njegov hrbet, ne da bi ga bil opazil, mahoma zavtil bodalo in mu ga porinil med pleća.

Kalifornijec je kakor hlood telebnil po tleh.

»Idite zdaj, milord,« je rekel sin nebeškega ce- sarstva, »poskrbel bom, da ta moć izgine.«

V Varauniju je dovolj temnih prekopov.«

»Kdo ve, ali jih ni zunaj še več, ki prežijo name?« je vprašal Yanez.

Kitajec je hotel pravkar odgovoriti, ko se je vzdignil pred gostilno neznanški krik in vik.

»Zapustite hišo skozi zadnja vrata, milord,« je rekel Kitajec.

»Kam vodijo?«

»Na moj vrt, milord.«

Hrup je postajal ćedalje hućši.

»Bežite, milord!« je rekel Kitajec.

Yanez se je obotavljal. Ni ga mikalo, da bi ve-

nomer bežal pred temi ljudmi, ki so ga povsod izzivali.

»Bolje bo, da greva,« je dejal Kamamuri. »Ne bilo bi dobro, da bi tu prišlo do boja, ki bi pri- vabil semkaj prebivalce vse kitajske četrti in morda celo sultanovo telesno stražo.«

»Prav imaš,« je odvrnil Portugalec. »Privoćčila sva si dovolj, zato ne gre, da bi merica prekipela.«

14. poglavje

Veliki lov

Vse varaunsko prebivalstvo se je zgrinjalo na kup ter občudovalo gonjaće, lovce in bogato sprem- stvo vladarja, ki je odhajal na lov.

Dvajset voz s pozlaćenimi kupolami, ki so jih vlekle zebre, je bilo pripravljenih za lovce.

Portugalcu so te priprave kaj malo godile. Lov, ki bi bil spojen s tolikimi občestni, mu ni bil po duši.

Sultan je bil ponudil poslaniku, brez katerega mu oćitno ni bilo več prebiti, prostor na svojem vozu.

»Milord,« je rekel, »v Kristalnih gorah bomo imeli imeniten lov in vrnil se bomo z bogatim ple- nom.«

»Preveć ljudi jemljete s seboj, visokost,« je re- kel Yanez. »Zveri bodo bežale pred nami in se ne bodo dale ujeti samo zato, da bi nam ustregle.«

»Nikoli še niste bili na nobenem našem lovu, milord. Mi prirejamo takšne stvari na veliko.«

»Jaz pa rajši lovim po svoje,« je Portugalec odvrnil.

Ob glasnem vriskanju prebivalstva je lovsko od- prava, ki jo je spremljala stotnja telesne straže, zapustila palačo.

Ko so proti solnćnemu zahodu dospeli na rob nekega gozda, so postavili krasne svilene šotore.

Takšen lov na veliko mi ni prav nič všeć,« je Yanez rekel sultanu, ko je večerjal v njegovem šotoru.

»Saj še nismo v lovićih,« je sultan odvrnil. »Iz- dam vam pa vendarle, da pripravljajo moji go- njajći velik lov na slone.«

»Najljubši mi je lov iz oći v oći,« je rekel Ya- nez. »Zapovejte, naj izlede panterja ali tigra, pa vam pokažem, kako lovimo v Indiji. Po večerji, visokost, morava iti z majhnim spremstvom na lov.«

Hoćete? V nevarnost ne boste zašli, toliko vam obljubim. Če že ustrelim, tudi zadensem.«

»Vem, milord,« je odvrnil sultan. »Bolje pa je vendarle, da si to stvar dvakrat premislim. V gozdu mrgoli zveri, in razen tega je tam obilo moćnih in nevarnih opic.«

»Opic naj se bojiva?«

»Vaša ponudba je jako zapeljiva, milord, malo- kdaj sem še videl takšen lov.«

»Tedad dovolite, da vam ga pokažem.«

Sultan je nekajkrat udaril po bronasti ploći, na kar je jadno prihitel vodja gonjaćev.

»Ste kaj našli?« je vprašal vladar.

»Da, visokost. Pred solnćnim zahodom smo našli sledove dveh ćrnih panterjev.«

»Već, kje imata skrivajćiše?«

»Da, visokost.«

CENE MALIM OGLASOM

Po 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 3.— za sifro ali dajanje naslovov plačajo eni, ki iščejo službo. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 15.—. Dopolni in ženitve se zaračunajo po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.—. Vsi ostali oglasi se zaračunajo po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za sifro ali dajanje naslovov. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—.

Mali oglasi

Ponudbam na sifre ne prilagajte znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, oziroma jih je vpsolati v pisnu obremen s naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—.

Vsa naročila in vprašanja, tičjoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelak »Jutra«, Ljubljana.

Kam, pa, kam?

Gostilna pri Panju
Vas vabi na izborna vina, dobra jedila. Zato vsi in vse v Vevgo ulico 10. 11366-18

Točimo tudi

prvotna italijanska vina, sveže piv. Izborna kuhinja v gostilni »PRI LOVCU«, Rimska cesta 24. Telefon 46-95. 11410-18

Službo dobi

Autoprevoznika
za stalni prevoz premoženja na postajo Črnomelj s 5-tonskim avtom išče rudnik. Ponudbe: Jakli, Gledališka 10. 11216-1

Dipl. inženjerja

in polirja za planinske ceste in zidavo tunela se išče. Ponudbe pod »Podjetje« na ogl. odd. Jutra. 11411-1

Šiviljo

izurjeno za obleke, sprejem takoj. Naslov v vseh posl. Jutra. 11291-1

Lesno podjetje

v Gorskem Kotarju (na italijanskem ozemlju) išče skladišča in manipulanta za dolgoletno prakso. Ponudbe z navodno doseženo prakso pod »Manipulant« na ogl. odd. Jutra. 11294-1

Delavca

za prevajanje pohištva, ki se razume tudi nekvalitno. Mizarstvo »Sava«, Miklošičeva c. 11304-1

Mizarja

ki je dobro izurjen v izdelovanju fotelijev in pisarniških stoli, sprejem. Plaša se 8 din na uro. Mizarstvo »Sava«, Miklošičeva c. 11306-1

Natakarico

mlajša moč za kavarno, se sprejme. Italijanske deloma zmožne imajo prednost. Naslov v vseh posl. Jutra. 11311-1

Gospodinja

mlajša, skromno iščem za takoj ali pozneje. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Dežela«. 11262-1

Stavbna tehnika

iščem za večletno prakso. Ponudbe z navodno doseženo prakso, kraja in doseženo zaposelite na ogl. odd. Jutra pod »Veščake«. 11119-1

Pridno dekle

vešče kuhe in ostalih gospodinskih del, dobi mesto. Naslov v vseh posl. Jutra. 11205-1

Mladostno dekle

ki zna nekoliko šivati, dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Pomoč šivilji«. 11190-1

Gozdnega

manipulanta sposobnega voditi in nadzorovati gozdna dela, sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Gozdni manipulant«. 11227-1

Lesnega prejemalca

verziranega pri prevzemanju in nakupu lesa, sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Lesni manipulant«. 11228-1

Mizarja in

samskega blapca iščem. Hrana in stanovanje v hiši. Nastop takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Samska«. 11391-1

Kuharica

čista in poštena, kuhinja opravlja tudi druga hišna dela, dobi mesto. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Kuharica«. 11331-1

Strojne delavce

Schnitzfreier, Abzatzglasier, Glaser, Aufstopler, Zwickler, in štoparice išče delavca. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Tako služba«. 11313-1

Posloodjio (-ko)

sprejem. Mesečni plačilo 2.000 din in provizija. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Potreben kapital 15.000 din«. 11337-1

Ravnatelj

za dolgoletno prakso v lesni stroki išče v Liki za takojšen nastop. Zmožnost mora biti pisarne. Ponudbe z navodno doseženo prakso in zatehki na ogl. odd. Jutra pod »Ravnatelj«. 11265-1

Dekle

vešče tudi kuhe, dobi takoj službo. Naslov v vseh posl. Jutra. 11403-1

Postrežnica

pridno in pošteno ter snažno iščem za ves dan. Naslov v vseh posl. Jutra. 11328-1

Postrežnica

za dopolnitev dobi mesto za 1. julij. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Cista«. 11384-1

Službe išče

Brivski pomočnik
dober — išče službo v Ljubljani ali okolici. Nastop takoj. Ponudbe na oglasni oddelk »Jutra« pod »Dober in uren«. 11139-2

Samostojna

kuharica
varčna, poštena, srednjih let, išče dobro službo pri boljši manjši družini ali kot gospodinja pri starejšem gospodu. Opravlja zvrsteno kuhanje vsa hišna dela. Nastop takoj. Ponudbe na oglas. odd. Jutra pod »Dober postopek«. 11188-2

Za perfektno

kuharico
staro 53 let, ki je v zadnji službi nepretrgoma 16 let, iščem za redno, opustitve gospodinjstva primerno službeno mesto. Želim bi za njo po možnosti službo pri starijši gospodini ali pri starejši zakonici. Naslov v vseh posl. Jutra. 11193-2

Manufakturst

z znanjem italijanskega jezika, za dolgoletno prakso v prodaji čevljev in pisarniških stoli, sprejem. Plaša se 8 din na uro. Mizarstvo »Sava«, Miklošičeva c. 11306-1

Frizerka

zanesljiva, dobra moč, išče zaposelitev takoj ali pozneje. Naslov v vseh posl. Jutra. 11311-1

Trgov. pomočnica

pridna in poštena, vajena vseh pisarniških del, išče zaposelitev. Gre tudi kot pomoč v kuhinji ali gostilni. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Najraje na delo«. 11223-2

Gospodinja

pridna, vajena šivanja, s svojim strojem, išče službo k šivilji ali damskemu krojaču. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Marilija 166«. 11267-2

Šivilja

za prvotno izdelavo kostumov in plaščev po nizki ceni, gre na dom. Pisarne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod št. 677. 11271-2

Dekle kuharica

zmožna kuhe in vsa dela gospodinjstva, dela išče zaposelitev pri manjši družini ali pri enem gospodu. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pošteno dekle«. 11270-2

Frizerka

išče stalne službe v Ljubljani. Nastop lahko 1. VII. Klep Antonija, Barvarska steza 6. 11242-2

Natakarica

zmožna, z znanjem italijanskega jezika, v dovolj nemškega jezika, išče službo. Prevzame tudi posredniške etape. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Vastna«. 11280-2

Frizerka

mlajša, dobra moč, vešče vseh del, išče stalno mesto v boljšem salonu v Ljubljani. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Izurjena«. 11282-2

Dobro šiviljo

ki gre šivat na dom — sprejem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod sifro »Dobro šivaj«. 11376-2

Ljubljanka

srednjih let, lepega napa, govori ter piše italijansko, želi primerno mesto kamorkoli. Izvežbana plačilna natakarica. Cenj. ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Inteligentna«. 11378-2

Mlada ambiciozna

uradna sila perfektna korepetentka nemškega in francoskega jezika z znanjem nemškega steno pisanja. Ponudbe pod sifro »Zahtevni boste«. 11329-2

Mlada

inteligentna gospodinja, ljubiteljska otrok, išče vsaj začasno zaposelitev. Ponudbe pod sifro »Zahtevni boste«. 11329-2

Gospodinja

samostojna z znanjem nemščine prosi mesto za malo plačo. Gre tudi k otrokom. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Zanesljiva gospodinja«. 11340-2

Gospodinja

z malo maturo, vešča nemščine — išče službo vzgojiteljice. — Naslov v ogl. odd. Jutra. 11356-2

Modna krojačica

z dobrim okusom se priporoča. Naslov se izve: telefon 43.96. 11285-2

Šivilja

za dolgoletno prakso gre šivat na dom ali v modni salon. Pahor, Hudovernikova 37. 11350-2

Vešče italijanske

neščine in slovenske, vajen stavbnih in pisarniških del, išče kakršnokoli zaposelitev. Ponudbe na ogl. oddelk »Jutra« pod »Upokojenec«. 11354-2

Iščem službo

blagajničarke, slaščičarke, bučnice, trafiki ali slinčino. Zmožna nemščine v govoru in pisavi. Naslov v oglasnem oddelku »Jutra«. 11355-2

Trgov. sotrudnik

pošten, s prakso, verziran manufakture, galanterije, konfekcije, vešč nemškega jezika, samostojno namestitve proti voljni plači — gre isto samo za začasno pomoč. Na moč ali vzame isto kako primerno mesto. — Borko, Vegova 8. 11175-2

Vajencj (ke)

Frizersko vajenko
sprejme salon »Ljubljana«, Aleksandrova 16. 11327-44

Natakarkega

vajenca
z najmanj 2 razredoma nemškega jezika, sprejem. Prijava od 11. do 12. ure v kavarni »Emona«, Ljubljana. 11242-44

Vajenca

zdravca, poštenega, sprejem v trgovino. — Iskanje in stanovanje v hiši. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod značko »Dober računare«. 11399-44

Fotograf

in dobro izigrane gošle, poceni prodaja »Trg. Ogled«. Mestni trg 3. (dvorišni lokal). 11317-6

Jedilni pribor kina

in servis za 12 oseb, fotoaparati, kamere, projektorji, vseh poslovalnicah Jutra. 11348-6

Fotograf

in dobro izigrane gošle, poceni prodaja »Trg. Ogled«. Mestni trg 3. (dvorišni lokal). 11317-6

Jedilni pribor kina

in servis za 12 oseb, fotoaparati, kamere, projektorji, vseh poslovalnicah Jutra. 11348-6

Fotograf

in dobro izigrane gošle, poceni prodaja »Trg. Ogled«. Mestni trg 3. (dvorišni lokal). 11317-6

Jedilni pribor kina

in servis za 12 oseb, fotoaparati, kamere, projektorji, vseh poslovalnicah Jutra. 11348-6

Fotograf

in dobro izigrane gošle, poceni prodaja »Trg. Ogled«. Mestni trg 3. (dvorišni lokal). 11317-6

Jedilni pribor kina

in servis za 12 oseb, fotoaparati, kamere, projektorji, vseh poslovalnicah Jutra. 11348-6

Fotograf

in dobro izigrane gošle, poceni prodaja »Trg. Ogled«. Mestni trg 3. (dvorišni lokal). 11317-6

Jedilni pribor kina

in servis za 12 oseb, fotoaparati, kamere, projektorji, vseh poslovalnicah Jutra. 11348-6

Pouk v nemščini

temeljiti, iščem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Perfektna učiteljica«. 11408-4

Prodaj

Otroški voziček
športni, v najboljšem stanju, prodajam po zmerjeni ceni. Mikolič, Savlje 66, Ježica pri Ljubljani. 11296-6

Otroški voziček

športni in gugalnica, kupa prodajam, Menginger, jeva ul. 51. 11297-6

Otroški voziček

športni, dobro ohranjen, prodajam. Koseze Draga, 37, Ljubljana VII. 11203-6

Otroški voziček

globok, lepo ohranjen, napredaj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11211-6

Prodaj

90 novi pernat blazini, 20 X 60 za kave ali posteljo in 3 bele velike zdravilne plašče. Celovška cesta 153, (mlekarna). 11226-6

Večji mizni

štedilnik prodajam. Tesarska 5. 11349-6

Prodaj

veliko mizo, divan, belo pleškan umivalnik za ogledalom, posteljno perilo, vse dobro ohranjeno. Guek, Bežigrad, Staničeva 8. 11338-6

Nekaj blaga

za moške obleke zaradi odpotovanja prodajam. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11348-6

Fotograf

in dobro izigrane gošle, poceni prodaja »Trg. Ogled«. Mestni trg 3. (dvorišni lokal). 11317-6

Jedilni pribor kina

in servis za 12 oseb, fotoaparati, kamere, projektorji, vseh poslovalnicah Jutra. 11348-6

Fotograf

in dobro izigrane gošle, poceni prodaja »Trg. Ogled«. Mestni trg 3. (dvorišni lokal). 11317-6

Jedilni pribor kina

in servis za 12 oseb, fotoaparati, kamere, projektorji, vseh poslovalnicah Jutra. 11348-6

Fotograf

in dobro izigrane gošle, poceni prodaja »Trg. Ogled«. Mestni trg 3. (dvorišni lokal). 11317-6

Jedilni pribor kina

in servis za 12 oseb, fotoaparati, kamere, projektorji, vseh poslovalnicah Jutra. 11348-6

Fotograf

in dobro izigrane gošle, poceni prodaja »Trg. Ogled«. Mestni trg 3. (dvorišni lokal). 11317-6

Jedilni pribor kina

in servis za 12 oseb, fotoaparati, kamere, projektorji, vseh poslovalnicah Jutra. 11348-6

Fotograf

in dobro izigrane gošle, poceni prodaja »Trg. Ogled«. Mestni trg 3. (dvorišni lokal). 11317-6

Jedilni pribor kina

in servis za 12 oseb, fotoaparati, kamere, projektorji, vseh poslovalnicah Jutra. 11348-6

Fotograf

in dobro izigrane gošle, poceni prodaja »Trg. Ogled«. Mestni trg 3. (dvorišni lokal). 11317-6

Kupim

VSAKOVRSNO ZLATO
SREBRO PLATINO
SMAKRODE SAFIRJE RUBIN
BISERE I.T.D. STABINE
NAKITE TER UMETNINE
PO NAJVIŠJI CENI
STARA VARNOST
JOS EBERLE
LJUBLJANA, TYRŠEVA 2
HOTEL SLOH

Smrekovega in

hrastovega čresla
kupi vsako množico po garanciji ceni 80 din za 100 kg franko vagon Ljubljana. Šent Vid pri Stični. 25-7

Vse vrste

fotoparatorov
kakov. Leica, Contax, Roliflex in vsi fotografski pribor kupuje po dnevnici Foto Tourist — Ljubljana, Aleksandrova cesta 8. 35-7

Otomano

kupim. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11375-7

Pohištvo

Jedilnica
rabljena, ugodno napredaj. Naslov v vseh posl. Jutra. 11301-12

Elegantna spalnica

v orehovi korenini, ugodno napredaj pri. Pohištvo Rožmanec, Podolnca, Horjul pri Ljubljani. 11298-12

Pohištvo

Največja izbira sobnih in kuhinjskih naprav ter posameznih komadov pohištva, malih kredenc, žičnih vložkov in modrobojnih van nudi po najnižjih cenah mizarstvo Sava, Miklošičeva c. 35-6. 11307-12

Spalnice

z eno posteljo, salonsko garnituro in drugo pohištvo prodajam. Naslov v vseh posl. Jutra. 11310-12

Lepe spalnice

imitacija orehove korenine in kuhinje prodajam. Vidmar, Vodnikova 31. 11269-12

Sobna oprava

belo emailirana za odn. emalije in drago bel napredaj. Kortikova ul. 34. 11284-12

Kuhinjsko opravilo

in mizico s štirimi stoli prodajam. Ogled od 15. do 17. ure. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra. 11287-12

Pohištvo

spalnice, jedilnice, saloni, kmečke sobe, trgovske opreme, kuhinjske itd. po instali in danih nakrih. Za specialno izdelavo jamči in se priporoča Mizarstvo Artnek — Mayer, Jenkova 7. 11359-12

Čisto spalnice

in kuhinje, dobro ohranjeno, vseh poslovalnicah Jutra. 11338-12

Rabljeno spalnice

orehovo, kompletno, z mrazimi, teč ogledal in zložljivo posteljo poceni prodajam. — »Trg. Ogled«. Mestni trg 3. (dvorišni lokal). 11318-12

Kupim samsko sobo

ali jedilnico s kupačem. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Grlice«. 11400-12

Črno suktnjo

skoraj novo, ugodno prodajam. Poizve se pri: hšnik, Kersnikova 5. 11272-13

Impregnirajte si Vaš

dežni plašč z »Waterproof-om« prodajata: Kolb & Predalič Ljubljana. 11373-13

Moški plašč

»pomladniški, črno moški obleko, čevlje, prodajam. Pred škojlo 21. III. 11407-13

Radio

Telefunken 4 plus 1 s posebnim zvočnikom poceni napredaj. Riharjeva ulica 6-I. 11357-9

Radio

Telefunken 4 plus 1 s posebnim zvočnikom poceni napredaj. Riharjeva ulica 6-I. 11357-9

Knjige

Knjige prodajam
Breh

Sobo v centru
z eno ali dvema posteljnima takoj oddam. Našlov v vseh posol. Jutra, 11246-23

Damska zlata
zapestna verižica se je izgubila. Oddati proti nagradi: Rudigaj, Slomškova 16. 11258-28

Opremljeno sobo
oddam solidnemu gospodu. Krakovska ulica 35. 10263-23

Sobo
oddam s 1. junijem soleremu gospodu. Galeva 9, vrata 10. 11259-23

Opremljeno sobo
takoj oddam gospodu ali gospodini. — Polzve se Knezova ul. 22. 11402-23

Sredi mesta
oddam opremljeno sobo s stalnim gospodu. Poseben vhod, elektrika, parket. Najemnina 350 din. Prečna ulica 8. 11418-23

Lepo sobo
opremljeno, sončno, s soprobo kopalnice, oddam takoj boljšemu gospodu ali pa častniku. Našlov v vseh poslovalnicah Jutra. 11405-23

Sobe išče

Komfortno sobo
moderno, za zakonca, s uporabo kopalnice iščem za takoj. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sobe išče«. 11215-23a

Iščem sobo
elegančno opremljeno, event. z vso okirbo. — Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Broj 77«. 11194-23a

Garsoniero
ali sobo s posebnim vodom s stopnišča, opremljeno ali prazno. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Takoj 222«. 11192-23a

Sobo v centru
s posebnim vodom (soprobo kopalnice) — iščem za 1. julij ali 1. avgust. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Uradnik«. 11234-23a

Opremljeno sobo
s posebnim vodom išče gospod pri mirni družini ali samostojni dami. Za protislužno nudim italijansko konverzajo. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Pla-čam«. 11283-23a

Sobico
išče stalen soliden uradnik. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sobe išče«. 11387-23a

Iščem dve sobi
po dve postelji, s uporabo kopalnice in kuhinje. Odgovore nasloviti na Buzzo Remigio, Delegazione Ferroviaria Orientale Lubiana do ponedeljka do 16. 11265-23a

Častnik
išče opremljeno garsoniero s kopalnico. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Garsoniero«. 11209-23a

Iščem
elegančno opremljeno sobo ali prazno garsoniero Po možnosti strogo separirano. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Sobe išče«. 11333-23a

Sobo
opremljeno, s soprobo kopalnice v centru — iščem. Pod »Nujno« na ogl. odd. Jutra. 11370-23a

INSERIRAJ V „JUTRU“!

Filatelija

Filatelija Modrijan
Ljubljana, Miklošičeva cesta 34, telefon 20-37 — prevzema naročila za kataloge Michel, Zumstein, Yvert, Senf. Zastopstvo za dr. Simičev album hr vatekih znamk. 10799-39

Izgubljeno

Našel sem
zapestno urico »birman-ako« na Sv. Petra cesti. Dobi se v gostilni pri »Lovcu«, Rimska c. 24. 11411-28

Glasbila

Saksofon
kupim v dobrem stanju. Ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Saksofon«. 11212-26

Stroji

Šivalni stroji
»Joh. Jax« so že 60 let znani kot najboljši. — Rabljeni stroji vedno na zalogi. Ivan Jax in sin. Ljubljana, Tyrševa 36. Najboljša koleca E-Ka. Diamant, Dürkopp dobi pri znani tržnici Ivan Jax in sin. Tyrševa c. št. 36. 9699-29

Veliko lepo sobo
prazno, oddam takoj v bližini remize za 250 din mesečno. Kopalnica na razpolago. Našlov v vseh poslovalnicah Jutra. 11241-29

Pisalni stroj
v kovčku, portabil, še popolnoma nov, najnovejša tipa, poceni prodam. Našlov v vseh poslovalnicah Jutra.

Ne zamudite!
še nekaj popolnoma novih šivalnih strojev prvovrstnih znamk je ugodno naprodaj pri »Prometu«, nasproti križanske cerkve. 31-29

Stroj
za izdelavo strešne cementne opeke, skoraj nov napredaj. Našlov v vseh poslovalnicah Jutra. 11063-29

Generatorje
najnovejših modelov za osebne in tovarne avtomobile ima na zalogi — Generator delavnica, — Tyrševa 13. (Figovec, levo dvorišče). 11330-29

Živali
Ptičarje kratkodlake, rodovnik, 12 tednov stare proda Nusdorfer, Direkcija železnice, Ljubljana. 11236-27

Kupim psa
dresiranega čuvaja. Opis pasme in starost ter ceno sporočiti na ogl. odd. Jutra pod »Znanka z gospodično«. 11406-27

Dopisi
Dvignite pismo! pod »Srečna bodočnost!« 11341-24

Ženitve

Znanka z gospodično
vdovo ali ločenko 20 do 35 let, v svrhu ženitve, želi podjeten obrtnik in trgovec. Ponudbe s sliko na ogl. odd. Jutra pod »Diskretnost častna deveda«. 10903-25

Gospodična
želi resnega znanja z gospodom 35—40 let. Samo resne ponudbe na ogl. odd. Jutra pod »Trgovec, potnik«. 11281-25

Razno

Novi naslovi
»Františkanska ul. 2.«

Villa Tartini - Strugnano (Istria)
Idilicna pozicija al mare — giardini ombrosi — bagno proprio — quiete assoluta!

Deset slik
oljnatih, lepih umetniških originalov oam za komplet dobro ohranjen kauč. Ponudbe pod »1313« na oglasni odd. »Jutra«. 11257-37

Legnami
Introdottissimo primarie industrie Piemonte: sapresenterebbe ditta legname. Scrivere: Suino Giacomo, Bairo Torre (Aosta).

Les
Sprejel bi zastopstvo lesne tržnice. Zelo dobro uvelaven pri vodilnih industrijskih podjetjih v Piemontu. Našlov: Suino Giacomo, Bairo Torre — Aosta.

Carbuco di calcio
Kalcijev karbid

Agente esclusivo per le provincie di LUBIANA e FIUME del Consorzio Italiano Carbuco di Calcio e Ferroleghie di Roma: ING. ETTORE BENVENUTI succ. S.a.g.l. TRIESTE

Indirizzo telegrafico: CARBURO TRIESTE Interpellateci perogni Vostro fabbisogno!

Edini agent za ljubljansko in reško pokrajino

Italijanskega konzorcija za kalcijev karbid in železne spojine

Ing. Ettore Benvvenuti succ. S.a.g.l. TRIESTE

Brzljavi naslov: CARBURO TRIESTE Obrnite se na nas ob vsaki vaši potrebi!

Boljše brije in dalje traja ...

Alcose
533 BEST QUALITY Made of finest Swedish Steel

Alcose
010 mm
008 mm
006 mm

Zahtevajte povsod britvico ALCOSO

INSERIRAJTE V „JUTRU“!

Obnavljajte naročnino

PREMOG

DRVA — nudi

I. Pogačnik
BOHORICEVA 5
Telefon 20-59
Postrežba brezhibna

Deset slik
oljnatih, lepih umetniških originalov oam za komplet dobro ohranjen kauč. Ponudbe pod »1313« na oglasni odd. »Jutra«. 11257-37

Legnami
Introdottissimo primarie industrie Piemonte: sapresenterebbe ditta legname. Scrivere: Suino Giacomo, Bairo Torre (Aosta).

Les
Sprejel bi zastopstvo lesne tržnice. Zelo dobro uvelaven pri vodilnih industrijskih podjetjih v Piemontu. Našlov: Suino Giacomo, Bairo Torre — Aosta.

Carbuco di calcio
Kalcijev karbid

Agente esclusivo per le provincie di LUBIANA e FIUME del Consorzio Italiano Carbuco di Calcio e Ferroleghie di Roma: ING. ETTORE BENVENUTI succ. S.a.g.l. TRIESTE

Indirizzo telegrafico: CARBURO TRIESTE Interpellateci perogni Vostro fabbisogno!

Edini agent za ljubljansko in reško pokrajino

Italijanskega konzorcija za kalcijev karbid in železne spojine

Ing. Ettore Benvvenuti succ. S.a.g.l. TRIESTE

Brzljavi naslov: CARBURO TRIESTE Obrnite se na nas ob vsaki vaši potrebi!

Naše gledališče

DRAMA:
Začetek ob 19.30 uri

Nedelja, 15. junija: Bog z vami, mlada le-tal Izven. Znižane cene od 20 din navzdol.

Ponedeljek, 16. junija: Via mala. Izven. Znižane cene od 20 din navzdol. Igrala bo skupina slovenskih mariborskih igralcev.

»Bog z vami, mlada le-ta« (Addio, Giovinezza) je naslov Camasio-Oxilijske igre v treh dejanjih. V njih je prikazano okolje, v katerem živi študentovski svet. Mlada ljubezen, ki jo doživlja junak igre, njeni zapletljivi in njen konec, tvorijo vsebino. V glavnih vlogah Levorjeva, Mira Danilova, Kralj, Sever. Režiser prof. Šest. Veljajo znižane cene.

Tehten problem odločitve med človeško vestjo in paragrafom, razgrinja Knittlova drama »Via Mala«, ki je posneta po istoimenskem romanu. Moralni konflikt, v katerega zaide preiskovalni sodnik, je zasnovan z veliko tehnično spretnostjo ter na osnovi psihološko verjetnih zapletov. Predstava je vredna splošne pozornosti. Delo ima štiri dejanja. Prevel ga je Peter Malec, ki ga je tudi režiral. Sylvelio bo igrala Mira Danilova, gospo Richenauško — Kraljeva, Andreasa Richenauškega — Nakrst, dr. Guttknecht — Košuta, mater Laurečevo — Rakarjeva, Hanno Laurečevo — Starčeva, Niclausa Laureca — Košič. Amanna, pisarja — Blaž ter Annelijo, služkinjo — Juna Boltarjeva. Predstava bo jutri, v ponedeljek 16. t. m., ob 19.30 izven abonmaja.

OPERA:
Začetek ob 19. uri

Nedelja, 15. junija: Faust. Izven. Ponedeljek, 16. junija: Zaprtvo.

Prvič v letošnji sezoni bosta pela Valerija Heybalova in Friderik Lupša v operi

»Faust«. Heybalova bo nastopila v partiji Margareta, Lupša pa kot Medisto. Opozorjamo na nastop mladih pevcev, ki bosta s tema teatvina partijama imela priložnost ustvariti v okviru svojih zmognosti dva pevstva in igralstva lika, ki bosta občinstvu brez dvoma zanimala. Ostala zasedba bo običajna. Naslovno partijo bo pel Franci Valerina Janko, Marto Kogejeva, Siebela Polajnarjeva. Dirigent D. Zebre, režiser C. Debevec, koreograf inž. P. Golovin.

Anatolj Manoševski, bivši tenorist zagrebškega in mariborskega gledališča, bo nastopil prihodnji teden v Rossinijevi operi »Seviljski brivci« v partiji grofa Almaviva.

Pevka tekme. Ob koncu lanske gledališke sezone se je vršila v Operi PEVSKA TEKMA, katere so se udeležili pevci in pevke iz vse Slovenije. Med nagrajenimi tekmovalci so bili mnogo obetajoči pevci, ki se s pomočjo banovinske podpore sedaj šolajo pri naših priznanih pevskih pedagogih. Odlični uspeh lanske pevске tekme je napotil upravo gledališča do tega, da jo bo priredila tudi letos. Udeležili se je bodo lahko vsi, ki imajo lepe, četudi še ne solane glasove in čutijo veselje do pevškega študija in zmognosti za gledališki poklic. Podrobnejše obvestilo sledi v bodočih dneh.

Slaščičarna Novotny
se po tej poti najiskrenejše zahvaljuje za številne čestitke in voščila, ki jih je o priliki svoje 50letnice prejela od cenjenih gostov, odjemalcev in prijateljev. Prav tako izreka toplo zahvalo upravi Združenja slaščičarjev, upravi Združenja trgovcev in časopisu za izkazano pozornost. Goste, odjemalce in prijatelje, med katerimi so pripadniki vseh stanov izobraženstva in meščanstva, zagotavljam, da jim bo naša trdka zmerom kakor doslej skušala ustreči po svojih močeh.

V Ljubljani, dne 14. junija 1941.
Terezija Novotny, slaščičarna,
Gospodstvska cesta 2.

S Spodnje Štajerske

Mrtvec na njivi. Na neki njivi v Spodnjem Radvanju pri Mariboru so našli mrtveca. Izkazalo se je, da gre za delavca Ivana Ternova, ki je bil 10. julija 1887 rojen pri Veliki Nedelji. Zdravnik je ugotovil, da je umrl zaradi srčne kapi.

Posebne izkaznice za zakol, s katerimi je združeno dovoljenje za klanje živine, so bile uvedene na spodnjestajerskem področju.

Na vinarski in sadjarski šoli v Mariboru so bili te dni sprejemni izpiti iz nemščine. Izpiti morajo uspešno položiti vsi, ki so se vpisali.

Smrtna kosa. V Mariboru so umrli v zadnjem času znani mariborski mesar Karol Weitzl, star 38 let, 95letna zasebnica Terezija Goznilova, 76letni upokojenec Aleksander Golubovič in 39letna zasebnica Ivanka Kocbekova, ki je preminila v mariborski bolnišnici.

Ljudsko gibanje. V mestni župniji v Mariboru je bilo v aprilu in maju t. l. 96 rojstev, 27 porok in 44 smrtnih primerov, v magdalenski župniji 56 rojstev, 57 porok in 89 smrtnih primerov (56 moških, 33 žensk), v františkanski župniji pa 15 rojstev, 27 porok in 20 smrtnih primerov (10 moških, 10 žensk).

Zaščita dragocene hišne opreme. Da se ohrani narodno zgodovinska dragocena hišna oprema na Spodnjem štajerskem, je do nadaljnjega prepovedan nakup, zamenjava ali odprava narodno zgodovinsko dragocene kmečke hišne opreme, kakor n. pr. starinskega štajerskega pohištva, skrinj, omar in rezbarij.

V mariborskem mestnem parku so se pričeli promenadni koncerti. Poleg železničarske godbe svirajo tudi godbeniki gorskega lovškega polka.

Časopisna vest. Z včerajšnjim dnem je »Marburger Zeitung«, ki je od prevrata 1918 izhajala kot popoldnevnik pričela izhajati kot jutranjik.

Zahvala.
Vsem, ki so spremenili našo blago mamico, gospo

Julijo Helmich
na zadnji poti, darovali cvetje in sočustvovali z nami, se srčno zahvaljujem!

Sv. maša zadušnica bo v ponedeljek 16. t. m. ob 7. uri v trnovski cerkvi.

LJUBLJANA, 14. junija 1941.

Gizela Franzl

ANTON SMOLE — železolivarna

Dobrova pri Ljubljani — Tel. 38-34
Izdeluje vsakovrstne odlitke iz litega železa. Kupim staro lito železo v vsaki množini.

ZAHVALA
Za vse številne ustne in pismene izraze sočustvovanja in za lepo cvetje ob smrti našega predobrega brata, oz. strica, gospoda

Edvarda Hajeka
izrekamo svojo globoko zahvalo.

LJUBLJANA, dne 14. junija 1941.

Zalujoči ostali

Vabilo
na 46. redno skupščino

POSOLJILNICE V CERKNICI z.z n.j.

ki bo v nedeljo, dne 29. junija 1941 ob 3. uri popoldne v zadržnih uradnih prostorih s sledečim dnevnim redom:

- Otvoritev in konstituiranje skupščine.
- Poročila: a) upravnega odbora; b) nadzornega odbora.
- Predlogi in pritožbe.
- Sklepanje o letnem sklepnem računu, o uporabi poslovnega prebitka in podelitvi razrešnice članom upravnega in nadzornega odbora.
- Volitev: a) 2 članov upravnega odbora in 1 namestnika; b) 1 člana nadzornega odbora.
- Določitev: a) vsote, do katere se sme zadruga zadolžiti; b) vsote hranilnih vlog, ki jih sme zadruga sprejeti; c) najvišjega zneska kredita, ki ga sme zadruga podeliti posameznemu zadržniku.
- Slučajnosti.

Ako skupščina ob napovedani uri ne bo sklepna, bo čez pol ure druga na istem kraju in z istim dnevnim redom, ki bo v smislu § 38 pravil veljavno skopala ne glede na število navzočih zadržnikov.

Letni sklepi našo so razgrnjeni na vpogled zadržnikom in bivšim zadržnikom, katerih jamstvo se ni prestalo, v poslovalnici zadruge med uradnimi urami.

Upravni odbor

Vsem sorodnikom, prijateljem in znancom naznanjamo, da nas je naša iskreno ljubljena žena, zlata mama, stara mama, teta in tašča, gospa

Ana Zajc, roj. Beden
soproga brivskega mojstra

v petek, dne 13. junija ob 7. uri zvečer, previdena s tolažilni sv. vere, po dolgi in mučni bolezni v 66. letu starosti bogu vdano zapustila.

Pogreb predrage pokojnice bo v nedeljo, dne 15. junija 1941 ob 5. uri popoldne z žal — kapelice sv. Jakoba — k Sv. Križu.

Sv. maša zadušnica za blagopojniko bo v petek, dne 20. junija 1941 ob pol 7. uri zjutraj v župni cerkvi sv. Františka v šiški.

LJUBLJANA, dne 13. junija 1941.

Zalujoče rodbine ZAJC — STANTE

ZAHVALA

Vsem, ki so počastili našo ljubljeno

Romanco Geiger
roj. Gregorič

na njeni zadnji poti in jo obsuli s krasnim cvetjem, naša najiskrenejša zahvala.

Enako se najtopleje zahvaljujemo primariju g. dr. Merčunu, preč. patru g. dr. Romanu Tomincu in oč. sestram usmiljenkam Leonida, ki so naši nepozabni ljubljenci lajšali zadnje ure ločitve in ji pomagali, da je po večletnem trpljenju zasnela mirno svoj poslednji sen.

KRANJ — LJUBLJANA, dne 14. junija 1941.
BALDO in MACA GEIGER ter ostalo sorodstvo.

POZOR! TRGOVCI IN MEHANIKI

Vse dele za kolesa, kompletna kolesa dobite v neomejeni količini!

SPLOŠNA TRGOVSKA DRUŽBA z.o.z.
veletrgovina koles in šivalnih strojev

LJUBLJANA, Tyrševa cesta 33 (dvorišče) — Javna skladišča

CREDITO ITALIANO

Banca di interesse nazionale -- Zavod obče nar. značaja

Sede sociale: Genova

Direzione centrale: Milano

Capitale e riserva: Lit 623.394.040

Sede di Trieste: Piazza C. Ciano

Tutte le operazioni di banca, cambio e borsa. Servizio speciale per le relazioni commerciali con l'estero.

Filiali in tutta l'Italia

Banche affiliate:

Banca Dalmata di Sconto: Zara, Spalato, Sebenico.

Banca Italo Francese di Credito: Parigi, Nizza, Tunis.

Banca Egiziana: Alessandria, Cairo, Port Said, ecc.

Banca Italiana per la Cina: Sciangai.

Banca Italo Belga: Antwerpen, San Paolo, Rio de Janeiro, Buenos Aires ecc.

Sedež družbe: Genova

Centralna direkcija: Milano

Glavnica in rezerva: Lit 623.394.040

Sedež v Trieste: Piazza C. Ciano

Val bančni, tečajni in borzni posli.

Specijalna služba za trgovske sveze z inozemstvom.

Podružnice po vsej Italiji

Združeni in afilirani zavodi:

Banca Dalmata di Sconto: Split, Zadar, Šibenik.

Banca Italo Francese di Credito: Paris, Nica, Tunis.

Banco Italo Egiziano: Aleksandria, Kairo, Port Said itd.

Banca Italiana per la Cina: Sangai.

Banca Italo Belga: Antwerpen, San Paolo, Rio de Janeiro, Buenos Aires itd.